

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ PARLAMENT

RADA

**Brusel 26. dubna 2024
(OR. en)**

2016/0222(COD)

PE-CONS 69/23

**ASILE 119
CODEC 2256**

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

**Předmět: SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se stanoví
normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepracované znění)**

**SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY
(EU) 2024/...**

ze dne ...,

**kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu
(přepracované znění)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 78 odst. 2 písm. f) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů²,

v souladu s řádným legislativním postupem³,

¹ Úř. věst. C 75, 10.3.2017, s. 97.

² Úř. věst. C 207, 30.6.2017, s. 67.

³ Postoj Evropského parlamentu ze dne 10. dubna 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU⁴ má být provedeno několik změn. Z důvodu srozumitelnosti by uvedená směrnice měla být přepracována.
- (2) Společná azylová politika, založená na úplném uplatňování a začlenění Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951, doplněné Newyorským protokolem ze dne 31. ledna 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“), je nedílnou součástí cíle Unie spočívajícího v postupném vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva otevřeného státním příslušníkům třetích zemí a osobám bez státní příslušnosti hledajícím ochranu v Unii, čímž potvrzuje zásadu nenavracení. Tato politika by se měla řídit zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti.
- (3) Společný evropský azylový systém zavádí systém pro určení toho, který členský stát je příslušný pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, společné normy pro azylové řízení, podmínky přijetí a postupy přijímání a práva osob požívajících mezinárodních ochrany. Ačkoli bylo při budování společného evropského azylového systému dosaženo pokroku, existují mezi členskými státy dosud významné rozdíly v tom, jaké postupy používají, jaké podmínky přijetí poskytují žadatelům, jaký podíl žádostí uznávají a jaký druh ochrany osobám požívajícím mezinárodní ochrany udělují. Tyto rozdíly jsou významnou motivací pro druhotný pohyb žadatelů a ohrožují dosažení cíle zajistit rovné zacházení se všemi žadateli bez ohledu na to, kde v Unii svou žádost o mezinárodní ochranu podají.

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 96).

- (4) Komise ve sdělení ze dne 6. dubna 2016 nazvaném „Směrem k reformě evropského azylového systému a posilování legálních cest do Evropy“ zdůraznila, že je nutné společný evropský azylový systém posílit a harmonizovat. Rovněž stanovila prioritní oblasti pro strukturální zlepšení společného evropského azylového systému, zejména vytvoření udržitelného a spravedlivého systému pro určení členského státu příslušného pro posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, posílení systému Eurodac, dosažení většího sbližování v rámci azylového systému Unie, předcházení druhotnému pohybu v rámci Unie a udělení silnějšího mandátu Agentuře Evropské unie pro azyl, zřízené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2303⁵ (dále jen „Agentura pro azyl“). Uvedené sdělení reaguje na výzvy Evropské rady ze dnů 18. a 19. února 2016 a ze dnů 17. a 18. března 2016 k dosažení pokroku v reformě stávajícího rámce Unie za účelem zajištění humánní, spravedlivé a účinné azylové politiky. Navrhuje také další postup v souladu s uceleným přístupem k migraci, který stanovil Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 12. dubna 2016 o situaci ve Středomoří a nutnosti uceleného přístupu EU k migraci.
- (5) Podmínky přijetí se v členských státech nadále značně liší, zejména z hlediska norem pro přijímání, jež je žadatelům poskytováno. Harmonizovanější normy pro přijímání stanovené na patřičné úrovni ve všech členských státech přispějí k rovnějšímu zacházení se žadateli a jejich spravedlivějšímu rozdělení v Unii.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2303 ze dne 15. prosince 2021 o zřízení Agentury Evropské unie pro otázky azylu a o zrušení nařízení (EU) č. 439/2010 (Úř. věst. L 468, 30.12.2021, s. 1).

- (6) Je třeba uvolnit prostředky Azylového, migračního a integračního fondu, zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147⁶, a Agentury pro azyl, aby mohlo být náležitě podpořeno úsilí členských států při uplatňování norem pro přijímání stanovených v této směrnici, včetně členských států, jejichž azylové systémy jsou zejména z důvodu zeměpisné a demografické situace vystaveny zvláštnímu a neúměrnému tlaku.
- (7) K zajištění rovného zacházení se žadateli v celé Unii by tato směrnice měla být uplatňována ve všech stadiích řízení týkajících se mezinárodní ochrany, na všechny druhy uvedených řízení a ve všech místech a zařízeních, v nichž jsou žadatelé ubytováni, a po dobu, po kterou jsou oprávněni zůstat na území členských států jakožto žadatelé. Je nezbytné vyjasnit, že materiální podmínky přijetí by měly být žadatelům poskytovány od okamžiku, kdy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/...⁷⁺ sdělí přání požádat o mezinárodní ochranu pracovníkům příslušných orgánů.
- (8) Ve všech případech by měly být jako součást materiálních podmínek přijetí poskytovány žadatelům denní příspěvky, aby jim bylo umožněno disponovat v každodenním životě alespoň minimální mírou autonomie. Mělo by je být možné poskytovat ve formě peněžitých dávek, poukázek, věcného plnění, například ve výrobcích, nebo jako kombinaci těchto forem, za podmínky, že tento příspěvek zahrnuje peněžitou dávku.

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond (Úř. věst. L 251, 15.7.2021, s. 1).

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/... ze dne ... o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (Úř. věst. L, ..., ELI: ...).

⁺ Úř. věst.: vložte do textu číslo nařízení uvedeného v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) a do poznámky pod čarou číslo, datum a odkaz na vyhlášení uvedeného nařízení v Úředním věstníku.

- (9) Pokud se žadatel nachází v jiném členském státě, než ve kterém je povinen být přítomen podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/...⁸⁺, neměl by mít nárok na materiální podmínky přijetí, přístup na pracovní trh, jazykové kurzy či odbornou přípravu v souladu s touto směrnicí od okamžiku, kdy mu bylo sděleno rozhodnutí o jeho předání do příslušného členského státu. Nebylo-li za tímto účelem vydáno zvláštní rozhodnutí, mělo by být v rozhodnutí o předání uvedeno, že příslušné podmínky přijetí byly odňaty. Členské státy by za všech okolností měly žadatelům zajistit přístup ke zdravotní péči a k životní úrovni, které jsou v souladu s právem Unie, včetně Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), a s dalšími mezinárodními závazky.
- (10) Při zacházení s osobami, na které se vztahuje tato směrnice, jsou členské státy vázány závazky vyplývajícími z nástrojů mezinárodního práva, ke kterým přistoupily.
- (11) Měly by být stanoveny takové standardní podmínky pro přijímání žadatelů, které stačí k zajištění přiměřené životní úrovně a srovnatelných životních podmínek ve všech členských státech. Harmonizace podmínek přijetí pro žadatele by měla napomoci omezení dalšího pohybu žadatelů způsobeného rozdílností v podmínkách jejich přijímání.

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/... ze dne ... o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013 (Úř. věst. L, ..., ELI: ...).

⁺ Úř. věst.: vložte do textu číslo nařízení uvedeného v dokumentu PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) a do poznámky pod čarou číslo, datum a odkaz na vyhlášení uvedeného nařízení v Úředním věstníku.

- (12) Aby si byli žadatelé vědomi svých práv a povinností, měly by jim členské státy poskytnout písemně nebo v případě potřeby ústně nebo, je-li to vhodné, obrazovou formou informace o podmínkách přijetí stanovených v této směrnici. Tyto informace by měly být poskytnuty co nejdříve a včas a měly by zahrnovat podmínky přijetí, na které mají žadatelé – včetně žadatelů se zvláštními potřebami při přijetí – nárok, práva a povinnosti, okolnosti, za nichž může být poskytování materiálních podmínek přijetí omezeno na určitou zeměpisnou oblast nebo na určené místo, a následky nedodržování těchto omezení a útěku a také situace, v nichž lze nařídit zajištění dané osoby, včetně možnosti odvolání a přezkumu a možnosti poskytování právní pomoci či právního zastoupení. Členské státy by měly zejména informovat žadatele o podmínkách přijetí, na něž nemají nárok v žádném jiném státě než v tom, v němž jsou povinni být přítomni. Členský stát by neměl být povinen tyto informace poskytovat, pokud již nejsou nezbytné k tomu, aby žadatel mohl účinně využívat práv a plnit povinnosti stanovené v této směrnici, nebo pokud žadatel není k dispozici příslušným orgánům nebo utekl z území daného členského státu. Agentura pro azyl by měla vypracovat vzor se standardními informacemi týkajícími se podmínek přijetí, které mají členské státy poskytnout žadatelům co nejdříve a nejpozději však tři dny po učinění žádosti nebo ve lhůtě pro její registraci.

- (13) Harmonizovaná pravidla Unie týkající se dokladů, které mají být žadatelům vydány, by měla napomoci tomu, aby jim byl ztížen neoprávněný pohyb v rámci Unie. Členské státy by měly mít možnost poskytnout žadatelům cestovní doklad jen tehdy, pokud nastanou řádně odůvodněné vážné humanitární důvody nebo jiné naléhavé důvody. Platnost cestovních dokladů by měla být omezena na účel a dobu nezbytné vzhledem k důvodu, pro který byly vydány. Závažné humanitární důvody by mohly vzniknout například tehdy, musí-li žadatel vycestovat do jiného státu za účelem nezbytné lékařské péče, která není dostupná v členském státě, v němž je žadatel povinen být přítomen, nebo za účelem návštěvy příbuzných ve specifických případech, například návštěvy blízkých příbuzných, kteří jsou vážně nemocní, nebo účasti na pohřbu blízkých příbuzných. Jiné naléhavé důvody by mohly zahrnovat situace, jako jsou účast na svatbě blízkých příbuzných, cestování v rámci studijního plánu nebo cestování s pěstounskou rodinou. Vydáváním a užíváním těchto cestovních dokladů nejsou dotčeny povinnosti členských států vyplývající z nařízení (EU) 2024/...⁺. Členské státy si zachovávají právo posoudit právo žadatelů setrvat na jejich území.
- (14) Žadatelé nemají právo si vybrat, ve kterém členském státě žádost podají. Žadatel má podat žádost o mezinárodní ochranu v souladu s nařízením (EU) 2024/...⁺.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (15) Žadatelé jsou povinni zůstat k dispozici příslušným orgánům členských států. Měla by být přijata vhodná opatření s cílem zabránit žadatelům v útěku. Pokud žadatel utekl a vycestoval do jiného členského státu bez povolení, je pro zajištění řádného fungování společného evropského azylového systému zásadní, aby byl co nejrychleji předán do členského státu, v němž je povinen být přítomen. Až do takového předání hrozí riziko, že by se žadatel mohl pokusit o útěk, a mělo by se proto bedlivě sledovat, kde se nachází.
- (16) Skutečnost, že žadatel již v minulosti utekl do jiného členského státu, je důležitým faktorem při posuzování rizika útěku. Členské státy by měly přijmout vhodná opatření s cílem zabránit žadateli v dalším útěku a k zajištění toho, aby žadatel po předání do členského státu, v němž je povinen být přítomen, zůstal k dispozici příslušným orgánům. Mělo by se proto i nadále bedlivě sledovat, kde se nachází.
- (17) Členské státy by měly mít možnost svobodně si organizovat své přijímací systémy. Jako součást této organizace by měly mít členské státy za účelem správy svých azylových a přijímacích systémů možnost umisťovat žadatele do ubytovacích zařízení na svém území. Členské státy by rovněž měly mít možnost zavést mechanismy pro posuzování a uspokojování potřeb svých přijímacích systémů, včetně mechanismů pro ověřování toho, zda žadatelé v příslušném ubytovacím zařízení skutečně pobývají. Tyto mechanismy by neměly omezovat svobodu pohybu žadatelů na území dotčeného členského státu. Členské státy by neměly mít povinnost přijímat pro tyto účely správní rozhodnutí.

- (18) Pokud jsou žadatelé oprávněni se volně pohybovat pouze uvnitř určité zeměpisné oblasti na území členských států, měly by jim členské státy zaručit účinný přístup k jejich právům podle této směrnice a k procesním zárukám v řízení o mezinárodní ochraně v této zeměpisné oblasti. Možnost dočasně opustit tuto zeměpisnou oblast by měla být posuzována individuálně, objektivně a nestranně. Pokud žadatelům nebyl v dotyčné zeměpisné oblasti poskytnut účinný přístup k těmto právům a procesním zárukám, přidělení do této oblasti by se již nemělo uplatňovat.
- (19) Z důvodů veřejného pořádku nebo s cílem účinně zabránit žadateli v útěku by členské státy měly moci rozhodnout, že žadatel smí pobývat pouze na určeném místě, jako je ubytovací středisko, soukromý dům, byt, hotel nebo jiné prostory vhodné k ubytování žadatelů. Toto rozhodnutí by nemělo vést k zajištění žadatele. Toto rozhodnutí by mohlo být nezbytné v případě, že žadatel nesplnil povinnost setrvat v členském státě, ve kterém je povinen být přítomen, nebo pokud byl žadatel předán do členského státu, ve kterém je povinen být přítomen, poté co utekl do jiného členského státu. Pokud má žadatel nárok na materiální podmínky přijetí, měly by mu být poskytovány pod podmínkou, že se bude zdržovat na uvedeném určeném místě.

- (20) Hrozí-li riziko, že by se žadatel mohl pokusit o útěk, nebo pokud je nezbytné zajistit, aby byla dodržena omezení volného pohybu žadatele, mohly by členské státy požadovat, aby se žadatelé hlásili u příslušných orgánů v předem stanovenou dobu nebo v přiměřených odstupech, aniž by tím nepřiměřeně zasahovaly do práv žadatelů podle této směrnice.
- (21) Veškerá rozhodnutí, která omezují volný pohyb žadatele, by měla zohledňovat relevantní aspekty konkrétní situace žadatele, včetně jeho zvláštních potřeb při přijetí, a zásady nezbytnosti a proporcionality. Žadatelé by měli být o těchto rozhodnutích, o postupech pro odvolání proti nim a o důsledcích jejich nedodržení řádně informováni.
- (22) Veškerá ustanovení této směrnice týkající se povinností spojených se zajištěním, bydlištěm a ohlašování stejně jako omezení a odnětí práv či podpory by měla být uplatňována s řádným přihlédnutím k zásadě proporcionality, přičemž je vždy nutné zajistit účinný přístup k platným podmínkám přijetí v souladu s touto směrnicí, zejména pokud jde o zdravotní péči, vzdělávání, celistvost rodiny a přístup na pracovní trh. Zvláštní pozornost je třeba věnovat možným kumulativním účinkům opatření.

- (23) S ohledem na závažné důsledky pro žadatele, kteří utekli nebo u nichž bylo shledáno riziko útěku, by měl být vymezen pojem útěku tak, aby zahrnoval jednak záměrné jednání a jednak skutkovou okolnost, která se nenachází mimo kontrolu žadatele a která spočívá v tom, že žadatel nezůstává k dispozici příslušným správním nebo justičním orgánům, například proto, že opustil území členského státu, na němž je povinen být přítomen. Členské státy by měly mít možnost shledat, že žadatel utekl, i pokud dříve neshledávaly riziko útěku.
- (24) Při vymezování objektivních kritérií relevantních pro zjišťování rizika útěku podle této směrnice ve vnitrostátním právu by členské státy mohly zohledňovat takové faktory, jako jsou spolupráce žadatele s příslušnými orgány nebo dodržování procesních požadavků, vazby žadatele v daném členském státě a otázka, zda byla příslušná žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jakožto nepřijatelná nebo zjevně nedůvodná. V celkovém posouzení individuální situace žadatele je často základem pro závěr, zda hrozí riziko útěku, kombinace několika faktorů.
- (25) O žadateli by se mělo mít za to, že již není k dispozici příslušným orgánům, pokud přestane reagovat na žádosti spojené s řízením podle nařízení (EU) 2024/...⁺ nebo s řízením podle nařízení (EU) 2024/...⁺⁺, ledaže žadatel uvede náležité důvody, proč nebyl schopen na tyto žádosti reagovat, například zdravotní nebo jiné nečekané důvody mimo jeho kontrolu.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (26) Zajištění žadatelů by mělo být prováděno v souladu s hlavní zásadou, podle níž nelze nikoho zajistit pouze proto, že žádá o mezinárodní ochranu, a zejména v souladu s mezinárodními právními závazky členských států, a zejména s článkem 31 Ženevské úmluvy. Zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v jasně vymezených výjimečných případech stanovených touto směrnicí a v souladu se zásadami nezbytnosti a přiměřenosti, pokud jde o způsob i účel zajištění. Zajištění žadatelů podle této směrnice by měly výhradně písemně nařizovat justiční či správní orgány, které by měly uvést důvody zajištění, a to i v případě, kdy je daná osoba v okamžiku učinění žádosti o mezinárodní ochranu již zajištěna. Zajištěný žadatel by měl mít účinný přístup k příslušným procesním zárukám, jako jsou soudní přezkum a právo na bezplatnou právní pomoc a zastupování, je-li tak stanoveno podle této směrnice.
- (27) Přijatelná maximální lhůta pro soudní přezkum zajištění by měla být stanovena s ohledem na okolnosti každého případu a s přihlédnutím ke složitosti řízení, jakož i k náležité péči příslušných orgánů, k jakýmkoli průtahům způsobeným zajištěnou osobou a k dalším faktorům, které vedou k prodlení, za něž nelze činit odpovědným daný členský stát.

- (28) Pokud bylo žadateli povoleno pobývat pouze na určeném místě, avšak žadatel tuto povinnost neplní, musí pro jeho zajištění stále hrozit riziko, že by se mohl pokusit o útěk. Je třeba vždy dohlížet zejména na to, aby délka zajištění byla přiměřená a aby bylo zajištění ukončeno, jakmile povinnosti uložené žadateli byly splněny nebo již neexistují důvody se domnívat, že je žadatel nebude plnit. Žadatel by měl být rovněž obeznámen s dotčenými povinnostmi a s důsledky jejich nedodržení.
- (29) Pokud jde o správní řízení týkající se důvodů zajištění, vyžaduje zásada „náležité péče“ alespoň to, aby členské státy přijaly konkrétní a smysluplné kroky, které zajistí, že doba nezbytná k ověření důvodů zajištění bude co nejkratší a že bude existovat reálná vyhlídka na úspěšné provedení tohoto ověření v co nejkratší lhůtě. Doba zajištění by neměla přesáhnout dobu nezbytnou k dokončení příslušných správních řízení.
- (30) Důvody zajištění stanovenými v této směrnici nejsou dotčeny jiné důvody zajištění, včetně důvodů zajištění v rámci trestního řízení, které se podle vnitrostátního práva uplatňují nezávisle na žádosti státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti o mezinárodní ochranu.
- (31) Se zajištěnými žadateli by se mělo zacházet tak, aby byla plně respektována jejich lidská důstojnost, a jejich přijímání by mělo být upraveno tak, aby odpovídalo specifickým potřebám, které mají žadatelé v této situaci. Členské státy by měly zejména zajistit uplatňování článku 24 Listiny a článku 37 Úmluvy OSN o právech dítěte z roku 1989.

- (32) V některých případech nebude v praxi možné při zajištění okamžitě zajistit určité záruky přijetí, například z důvodu zeměpisné polohy nebo zvláštní povahy zajišťovacího zařízení. Jakékoli odchylky se od těchto záruk by měly být dočasné a měly by se použít pouze za výjimečných okolností stanovených v této směrnici. Odchylky by měly být použity jen za výjimečných okolností a měly by být řádně odůvodněny se zohledněním okolností jednotlivých případů včetně míry závažnosti a doby trvání použité odchylky a jejího dopadu na dotčeného žadatele.
- (33) S cílem lépe zajistit fyzickou a psychickou integritu žadatele by zajištění mělo být krajním opatřením a žadatele by mělo být možné zajistit pouze poté, co byla řádně posouzena veškerá alternativní opatření, při nichž nedochází k fyzickému zajištění. Povinnost přezkoumat uvedená alternativní opatření by neměla předjímat zajištění v případě, že tato alternativní opatření, včetně povinností týkajících se bydliště a ohlašování, nelze účinně uplatnit. Ve veškerých rozhodnutích o zajištění dané osoby by mělo být uvedeno, proč nemohla být účinně uplatněna jiná, mírnější donucovací opatření. Jakékoli alternativní opatření nahrazující zajištění by mělo respektovat základní lidská práva žadatele.
- (34) Za účelem dodržování procesních záruk spočívajících v možnosti styku s organizacemi nebo skupinami osob poskytujícími právní pomoc by měly být poskytovány informace o těchto organizacích a skupinách osob.
- (35) Při rozhodování o způsobu ubytování by měly členské státy přihlížet k nejlepšímu zájmu dítěte a ke konkrétním podmínkám žadatele, pokud je závislý na rodinných příslušnících nebo na blízkých příbuzných, jako jsou svobodní nezletilí sourozenci, kteří se již nacházejí ve stejném členském státě.

- (36) Pokud jsou dočasně vyčerpány běžně dostupné ubytovací kapacity, měly by mít členské státy možnost využít dočasné řešení problému ubytování s nižším standardem bydlení. Měly by mít rovněž možnost využít tohoto dočasného řešení v případě, že v důsledku neúměrného množství osob, které je třeba ubytovat, nebo v důsledku člověkem způsobené či přírodní katastrofy nejsou běžně dostupné ubytovací kapacity dočasně k dispozici. Členské státy by měly zvážit poskytování takových dočasných ubytovacích řešení v trvalých budovách, nakolik je to možné.
- (37) Přijímání osob se zvláštními potřebami při přijetí by mělo být prvořadým zájmem vnitrostátních orgánů tak, aby uzpůsobeno těmto zvláštním potřebám. Členské státy by také měly zajistit, aby se při poskytování ubytování co nejvíce předcházelo útokům a násilí, včetně sexuálně, genderově, rasisticky či nábožensky motivovaného. Nábožensky motivované násilí zahrnuje rovněž násilí namířené proti osobám bez náboženského přesvědčení nebo osobám, které se svého náboženského vyznání vzdaly.
- (38) Členské státy by měly při uplatňování této směrnice usilovat o plné dodržování zásad nejlepšího zájmu dítěte a celistvosti rodiny v souladu s Listinou, Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989, Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a tam, kde je to relevantní, s Úmluvou Rady Evropy o předcházení násilí páchanému na ženách a domácímú násilí a boji proti němu.

- (39) Podmínky přijetí je třeba přizpůsobit zvláštní situaci nezletilých osob a jejich zvláštním potřebám při přijetí, ať už jsou bez doprovodu, nebo v rodině, s náležitým ohledem na jejich bezpečnost, včetně ochrany před sexuálním a genderově podmíněným násilím, a na fyzickou a emocionální péči a je třeba je poskytovat způsobem, který podporuje celkový rozvoj těchto osob.
- (40) Nezletilé osoby by zpravidla neměly být zajištěny. Měly by být umístěny do vhodných ubytovacích zařízení se zvláštními zařízeními pro nezletilé, včetně případného umístění v komunitních zařízeních bez fyzického zajištění. Vzhledem k negativnímu dopadu zajištění na nezletilé osoby by jejich zajištění mělo být v souladu s právem Unie využíváno pouze za výjimečných okolností, je-li to nezbytně nutné, jako krajní opatření a po nejkratší možnou dobu, poté, co bylo zjištěno, že nelze účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření, a poté, co bylo vyhodnoceno, že zajištění je v jejich nejlepším zájmu. Nezletilé osoby by nikdy neměly být zajištěny ve věznici ani v žádném jiném zařízení užívaném k účelům prosazování práva. Nezletilé osoby by neměly být odloučeny od svých rodičů nebo opatrovníků, přičemž zásada celistvosti rodiny by měla obvykle vést u rodin s nezletilými členy k využívání přiměřených alternativ k zajištění a k jejich ubytování v prostorách, které jsou pro ně vhodné. Navíc by mělo být učiněno vše pro to, aby byly k zajištění nezletilých osob k dispozici různé dostupné a proveditelné vhodné alternativy. V této souvislosti mají členské státy zohlednit Newyorskou deklaraci pro uprchlíky a migranty ze dne 19. září 2016, příslušné oficiální obecné pokyny orgánu OSN monitorujícího uplatňování Úmluvy OSN o právech dítěte z roku 1989 a příslušnou judikaturu.

- (41) Komise ve svém sdělení ze dne 12. dubna 2017 nazvaném „Ochrana migrujících dětí“ zdůraznila, že členské státy musí zavést příslušné záruky s cílem chránit všechny migrující děti nacházející se na jejich území, a to i přijetím opatření zajišťujících, aby bylo dětem poskytnuto bezpečné a vhodné ubytování a nezbytné služby podpory k zajištění nejlepšího zájmu a blaha dítěte, v souladu s povinnostmi, které členskými státy vyplývají z vnitrostátního, unijního a mezinárodního práva.
- (42) Klíčovou úlohu při zaručování přístupu k výkonu práv podle této směrnice a při zajišťování nejlepšího zájmu všech dětí bez doprovodu hrají jejich zástupci. K řešení situace migrujících dětí pohřešovaných v Unii má zásadní význam včasné jmenování jejich zástupců. Členské státy by měly v souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989 zajistit, aby byli tito zástupci jmenováni co nejdříve, aby mohly děti bez doprovodu plně požívat svých práv jakožto žadatelů o mezinárodní ochranu, která jim přiznává tato směrnice.
- (43) Hlavní úlohou zástupce by mělo být zaručit nejlepší zájem dítěte a zastupovat nezletilou osobu bez doprovodu, pomáhat jí nebo jednat jejím jménem. Zástupce by měl být schopen vysvětlit informace poskytované nezletilé osobě bez doprovodu, být v kontaktu s příslušnými orgány, aby zajistil nezletilé osobě neprodlený přístup k materiálním podmínkám přijetí a ke zdravotní péči, a zastupovat nezletilou osobu bez doprovodu, pomáhat jí nebo jednat v souladu s vnitrostátním právem jejím jménem s cílem zajistit, aby mohla požívat práv a plnit povinnosti stanovené v této směrnici. Zástupci by měli být jmenováni postupem stanoveným vnitrostátním právem.

- (44) Členské státy by měly jmenovat zástupce v případě, že žádost učiní osoba, která tvrdí, že je nezletilá, a je bez doprovodu. Zástupce by měl být jmenován rovněž v případě, že příslušné orgány mají objektivní důvody se domnívat, že je určitá osoba vzhledem k relevantním viditelným znakům, výrokům či chování nezletilá. Pokud členský stát vyhodnotí, že osoba, která tvrdí, že je nezletilá, je nepochybně starší osmnácti let, nemusí zástupce jmenovat.
- (45) Až do jmenování zástupce by členské státy měly určit osobu vhodnou k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce podle této směrnice. Touto osobou může být například pracovník ubytovacího střediska, zařízení péče o děti, sociálních služeb nebo jiné relevantní organizace, kterému je svěřeno plnění úkolů zástupce. Osoby, jejichž zájmy jsou nebo by mohly být v rozporu se zájmy nezletilé osoby bez doprovodu, by neměly být určeny za osoby vhodné k tomu, aby dočasně jednaly jako zástupce. Je rovněž důležité, aby taková osoba byla okamžitě informována v případě, že žádost o mezinárodní ochranu činí nezletilá osoba bez doprovodu.

- (46) Členské státy by měly zajistit, aby byla žadatelům poskytnuta potřebná zdravotní péče, ať už praktickým nebo v případě nutnosti odborným lékařem. Potřebná zdravotní péče by měla mít náležitou kvalitu a zahrnovat přinejmenším nutnou a neodkladnou péči v případě onemocnění, včetně závažných duševních poruch, a zdravotní péči v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, která je nezbytná k léčení vážného tělesného zdravotního problému. Aby bylo možné řešit hrozby pro veřejné zdraví, pokud jde o prevenci nemocí a ochranu zdraví žadatelů, měl by přístup žadatelů ke zdravotní péči zahrnovat rovněž preventivní lékařskou péči, jako je očkování. Členské státy by měly mít z důvodů ochrany veřejného zdraví možnost rovněž požadovat lékařské vyšetření žadatele. Výsledky lékařského vyšetření by neměly ovlivnit posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, které by vždy mělo probíhat objektivně, nestranně a na individuálním základě v souladu s nařízením (EU) 2024/...⁺.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (47) Nárok žadatele na materiální podmínky přijetí podle této směrnice by měl být za určitých okolností omezen, například pokud žadatel utekl z členského státu, v němž je povinen být přítomen, do jiného členského státu. Členské státy by však měly za všech okolností zajistit žadateli přístup ke zdravotní péči a životní podmínky, které jsou v souladu s právem Unie, včetně Listiny, a s dalšími mezinárodními závazky, včetně Úmluvy OSN o právech dítěte z roku 1989. Členské státy by se měly zejména postarat o živobytí a základní potřeby žadatele jak z hlediska fyzické bezpečnosti a důstojnosti, tak z hlediska mezilidských vztahů, s náležitým zohledněním přirozené zranitelnosti dané osoby jako žadatele o mezinárodní ochranu i jeho rodiny nebo opatrovníka. Je třeba také věnovat náležitou pozornost žadatelům se zvláštními potřebami při přijetí. Je rovněž nutné zohlednit zvláštní potřeby žadatelů, kteří se stali obětí sexuálního nebo genderově podmíněného násilí, zejména žen, mimo jiné zajištěním přístupu ke zdravotní péči, právní pomoci a vhodnému posttraumatickému poradenství a psychosociální péči v různých fázích řízení o mezinárodní ochraně.
- (48) Je třeba zohlednit zvláštní potřeby nezletilých osob, zejména pokud jde o dodržování práva dítěte na vzdělání a přístup ke zdravotní péči. Nezletilým dětem žadatelů a nezletilým žadatelům by měl být zaručen stejný přístup ke vzdělání jako státním příslušníkům daného členského státu a za podobných podmínek. Přístup ke vzdělání nemusí být poskytován v průběhu školních prázdnin. Jejich vzdělávání by zpravidla mělo být začleněno do vzdělávání státních příslušníků daného členského státu a mělo by být stejně kvalitní. Členské státy by měly rovněž zajistit kontinuitu vzdělávání nezletilých osob až do výkonu rozhodnutí o jejich vyhoštění nebo vyhoštění jejich rodičů.

- (49) S ohledem na Listinu, Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod a příslušnou judikaturu a s cílem nediskriminovat rodinné příslušníky na základě místa, kde byla rodina vytvořena, by pojem rodiny měl zahrnovat i rodiny vzniklé mimo zemi původu žadatelů, avšak dříve, než přišli na území členských států.
- (50) Je nezbytné stanovit jasná pravidla pro přístup žadatelů na trh práce, aby byla podpořena jejich soběstačnost a aby se vyrovnaly značné rozdíly mezi členskými státy, a zajistit, aby byl tento přístup účinný, neukládal podmínky, které by prakticky bránily žadateli v hledání zaměstnání, nepřiměřeně neomezoval přístup ke specifickým sektorům trhu práce či pracovní dobu žadatele, ani neukládal nepřiměřené administrativní formality. Žadatelé, kteří mají faktický přístup na trh práce a kterým bylo umožněno pobývat pouze na určeném místě, by měli mít možnost hledat zaměstnání do přiměřené vzdálenosti od tohoto místa. Vyžaduje-li to pracovní smlouva žadatele, mohou členské státy žadateli povolit opuštění jejich území s cílem vykonat specifické úkoly v jiném členském státě v souladu s vnitrostátním právem. Testy trhu práce, které se používají k upřednostňování vlastních státních příslušníků nebo jiných občanů Unie nebo státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti, kteří oprávněně pobývají v daném členském státě, by neměly bránit účinnému přístupu žadatelů na trh práce a měly by být prováděny, aniž by byla dotčena zásada upřednostňování občanů Unie vyjádřená v příslušných ustanoveních použitelných aktů o přistoupení.

- (51) Přístup na trh práce by měl žadatele opravňovat k tomu, aby si hledal zaměstnání. Členské státy mohou žadatelům rovněž umožnit, aby pracovali jakožto osoby samostatně výdělečně činné.
- (52) S cílem zlepšit vyhlídky žadatelů na integraci a soběstačnost se v případech, kdy je žádost pravděpodobně důvodná, a to i tehdy, kdy je posuzována přednostně podle nařízení (EU) 2024/...⁺, je podporován dřívější přístup na trh práce. Členské státy by proto měly zvážit co největší zkrácení této doby v případech, kdy je žádost pravděpodobně důvodná. Přístup na trh práce by neměl být povolen, a pokud již byl povolen, měl by být odňat žadatelům, jejichž žádost o mezinárodní ochranu je pravděpodobně nedůvodná, a u nichž se proto použije zrychlené řízení, včetně případů, kdy žadatel zatají relevantní informace nebo dokumenty o své totožnosti.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (53) Jakmile je žadatelům povolen přístup na trh práce, měli by mít nárok na společný soubor práv vycházející z rovného zacházení se státními příslušníky daného členského státu. Pracovní podmínky by měly zahrnovat přinejmenším mzdu a výpověď, podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti, pracovní dobu, dovolenou a svátky při zohlednění platných kolektivních smluv. Tito žadatelé by rovněž měli mít právo na rovné zacházení, pokud jde o svobodu sdružování a spolčování, vzdělávání a odbornou přípravu, uznávání odborných kvalifikací a v případě zaměstnaných žadatelů o sociální zabezpečení. Členské státy mohou přiznat rovné zacházení také žadatelům, kteří jsou samostatně výdělečně činní. Členské státy mají vyvinout veškeré úsilí k zabránění tomu, aby na pracovišti docházelo k vykořisťování žadatelů nebo jakékoli jejich diskriminaci prostřednictvím nehlášené práce a jiných forem závažného vykořisťování při práci.
- (54) Jakmile je žadatelům povolen přístup na trh práce, měl by daný členský stát uznat odbornou kvalifikaci žadatele získanou v jiném členském státě stejným způsobem jako u občanů Unie a měl by zohlednit kvalifikaci získanou ve třetí zemi v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES⁹. Je také třeba zvážit, zda nezavést opatření v zájmu účinného odstranění potíží, s nimiž se žadatelé setkávají v praxi při ověřování zahraničních diplomů, osvědčení nebo jiných dokladů o dosažené kvalifikaci, zejména v případech, kdy nemohou předložit písemné doklady, ani hradit náklady související s postupy uznávání.

⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22).

- (55) Pokud jde o zaměstnané žadatele, použijí se oblasti sociálního zabezpečení uvedené v čl. 3 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004¹⁰.
- (56) Vzhledem k možné dočasnosti pobytu žadatelů, a aniž je dotčeno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010¹¹, by členské státy měly mít možnost z oblasti působnosti zásady rovného zacházení se žadateli a jejich vlastními státními příslušníky vyloučit poskytování dávek sociálního zabezpečení, které nejsou závislé na odpracovaných obdobích nebo na příspěvcích. Členské státy by rovněž měly mít možnost omezit uplatňování zásady rovného zacházení, pokud jde o vzdělávání, odbornou přípravu a uznávání formálních kvalifikací. Členské státy by měly mít navíc možnost omezit právo na svobodu sdružování a spolčování vyloučením žadatelů z účasti na řízení některých subjektů a ze zastávání veřejných funkcí.
- (57) Právo Unie neomezuje pravomoc členských států uspořádat své systémy sociálního zabezpečení. Neexistuje-li harmonizace na úrovni Unie, je na každém členském státě, aby stanovil podmínky, za nichž jsou dávky sociálního zabezpečení poskytovány, jakož i výši těchto dávek a dobu jejich poskytování. Při výkonu této pravomoci však musí členské státy postupovat v souladu s právem Unie.

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1).

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti (Úř. věst. L 344, 29.12.2010, s. 1).

- (58) K zajištění toho, aby žadatelé dosáhli přiměřené životní úrovně, jsou důležité jazykové znalosti. Tyto znalosti jsou i faktorem odrazujícím od druhotného pohybu. Členské státy by proto měly zajistit nebo usnadnit přístup k jazykovým kurzům, pokud je považují vhodné ke zvyšování schopnosti žadatele autonomně jednat a komunikovat s příslušnými orgány.
- (59) Právo na rovné zacházení by nemělo vést ke vzniku práv týkajících se situací spadajících mimo působnost práva Unie.
- (60) Za účelem zajištění materiálních podmínek přijetí poskytovaných žadatelům v souladu se zásadami stanovenými v této směrnici je nutné lépe objasnit povahu těchto podmínek, mezi něž by mělo patřit nejen ubytování, strava a ošacení, nýbrž i osobní hygienické potřeby. Je také nezbytné, aby členské státy stanovily výši materiálních podmínek přijetí poskytovaných ve formě peněžitých dávek nebo poukázek na základě relevantních referenčních údajů, které používají, aby zajistily pro své státní příslušníky přiměřenou životní úroveň, tj. v závislosti na vnitrostátním kontextu například dávek zaručujících minimální příjem, minimální mzdy, minimální důchod, dávek v nezaměstnanosti a dávek sociální pomoci. Není však nutné, aby byla materiální podpora poskytovaná žadatelům stejná jako u státních příslušníků daného členského státu. Členské státy by měly mít možnost uplatňovat v případě žadatelů méně příznivé zacházení než u vlastních státních příslušníků, jak je stanoveno v této směrnici. Členské státy by měly mít rovněž možnost přizpůsobit výši peněžitých dávek či poukázek přiznávaných žadatelům v regionech vymezených v článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), jsou-li zajištěny normy pro podmínky přijetí stanovené v této směrnici.

- (61) Aby se omezila možnost zneužívání přijímacího systému, měly by mít členské státy možnost poskytovat materiální podmínky přijetí pouze tehdy, pokud žadatelé nemají dostatečné prostředky, aby se o sebe postarali. Členské státy by měly mít možnost požadovat po žadatelích, kteří mají dostatečné prostředky, aby hradili náklady na materiální podmínky přijetí nebo obdrženou zdravotní péči, přispívali na ně nebo je zpětně proplatili, a to i prostřednictvím finančních záruk. Žadatele lze považovat za osoby mající dostatečné prostředky, aby se o sebe postaraly, například tehdy, pokud již po přiměřeně dlouhou dobu pracují. Při posuzování prostředků žadatele a požadování částečné nebo úplné úhrady nákladů na materiální podmínky přijetí nebo obdrženou zdravotní péči po žadateli by členské státy měly dodržovat zásadu proporcionality a zohlednit individuální situaci žadatele a nutnost respektovat jeho důstojnost nebo osobní integritu, včetně jeho zvláštních potřeb při přijetí. Po žadatelích by neměla být požadována úplná ani částečná úhrada jejich nákladů na nezbytnou lékařskou péči, je-li lékařská péče poskytována občanům daného členského státu zdarma. Po žadatelích by nemělo být požadováno, aby si vzali úvěr na uhrazení nákladů na podmínky přijetí.

- (62) Možnému zneužívání přijímacího systému by mělo být rovněž zabráněno stanovením okolností, za nichž lze žadatelům omezit nebo odejmout materiální podmínky přijetí. Členské státy by měly mít možnost snížit nebo odejmout denní příspěvky nebo, v řádně odůvodněných případech a v přiměřené míře, omezit jiné materiální podmínky přijetí, jsou-li splněny určité podmínky, včetně případů, kdy žadatel nespolupracuje s příslušnými orgány nebo neplní procesní požadavky, které tyto orgány stanovily. Tak tomu je zejména tehdy, pokud se žadatel nedostaví na stanovenou schůzku nebo nesplní ohlašovací povinnost z důvodů, které nejsou mimo jeho kontrolu, nepodal žádost o mezinárodní ochranu podle požadavků nařízení (EU) 2024/...⁺, ačkoli měl skutečnou příležitost tak učinit, nebo nevyhová žádosti o poskytnutí informací, které mají usnadnit zjištění jeho totožnosti, mimo jiné i tím, že odmítne poskytnout biometrické údaje či nezbytné kontaktní informace nebo odmítne spolupracovat během lékařských vyšetření. V řádně odůvodněných a přiměřených případech by členské státy měly mít rovněž možnost odejmout jiné materiální podmínky přijetí, pokud žadatel závažně nebo opakovaně porušil pravidla ubytovacího střediska nebo se v něm choval násilně či výhružně. Členské státy by za všech okolností měly všem žadatelům zajišťovat životní úroveň, která je v souladu s právem Unie, včetně Listiny, a s mezinárodními závazky, při zohlednění žadatelů se zvláštními potřebami při přijetí a nejlepších zájmů dítěte.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (63) Členské státy mají možnost uplatňovat i další sankce, včetně disciplinárních opatření v souladu s pravidly ubytovacího střediska, pokud tyto sankce nejsou v rozporu s touto směrnicí.
- (64) Členské státy by měly zavést vhodné pokyny k podmínkám přijetí a jejich sledování a dozor nad nimi. Pro zajištění srovnatelných podmínek přijetí by členské státy měly mít povinnost v rámci svého systému sledování a dozoru zohledňovat dostupné nezávazné operativní standardy, ukazatele, obecné pokyny a osvědčené postupy týkající se podmínek přijetí vytvořené Agenturou pro azyl. Pokud materiální podmínky přijetí poskytují přiměřenou životní úroveň, mělo by být možné považovat podmínky v prostorách určených k ubytování žadatelů za přiměřené, i pokud se v jednotlivých zařízeních navzájem liší. Měla by být zajištěna účinnost vnitrostátních přijímacích systémů a spolupráce členských států v oblasti přijímání žadatelů, mimo jiné prostřednictvím sítě přijímacích orgánů zřízené Agenturou pro azyl.
- (65) Je třeba povzbuzovat vhodnou spolupráci příslušných orgánů při přijímání žadatelů, a tím i harmonické vztahy mezi místními společenstvími a ubytovacími středisky.

- (66) Zkušenosti ukazují, že k tomu, aby bylo co nejvíce zajištěno náležité přijímání žadatelů v případech, kdy se členské státy potýkají s neúměrným množstvím žadatelů o mezinárodní ochranu, je nezbytné plánování pro nepředvídané události. Mělo by se sledovat a hodnotit, zda jsou plány členských států pro nepředvídané události dostatečné. Plánování pro nepředvídané události je nedílnou součástí procesů plánování členských států a nelze je považovat za výjimečnou činnost.
- (67) Agentura pro azyl by měla členským státům s jejich souhlasem pomáhat s přípravou a přezkumem plánů pro nepředvídané události. Plán pro nepředvídané události by měl zahrnovat komplexní soubor opatření, která jsou nezbytná k řešení možného neúměrného tlaku na přijímací systémy členských států a ke zvýšení účinnosti těchto systémů. Pro účely této směrnice lze situaci neúměrného tlaku popsat jako náhlý a hromadný příliv státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti v takovém množství, že extrémně zatěžuje i dobře připravený přijímací systém. Pro dosažení větší připravenosti na takovou situaci by měla Agentura pro azyl vypracovat standardní vzor, který by měl obsahovat pokyny pro určení možných scénářů a jejich dopadů, potřebných kroků a dostupných zdrojů pro reakci na tyto scénáře.
- (68) Členské státy by měly být oprávněny přijmout nebo zachovat výhodnější ustanovení pro státní příslušníky třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti žádající členský stát o mezinárodní ochranu.

- (69) Členské státy jsou vyzývány, aby uplatňovaly tuto směrnici v souvislosti s postupy rozhodování o žádostech o jiné formy ochrany, než jaké jsou stanoveny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/...¹²⁺.
- (70) Provádění této směrnice by mělo být pravidelně hodnoceno. Členské státy by Komisi měly poskytovat nezbytné informace, aby Komise mohla plnit své povinnosti, pokud jde o podávání zpráv podle této směrnice.
- (71) Jelikož cíle této směrnice, totiž stanovení harmonizovaných norem pro podmínky přijetí žadatelů v členských státech, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků činnosti, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) .../... ze dne ... o normách, které musejí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany o změně směrnice Rady 2003/109/ES a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (Úř. věst. L, ..., ELI: ...)

⁺ Úř. věst.: vložte číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)) a do poznámky pod čarou číslo, datum a odkaz na vyhlášení uvedeného nařízení v Úředním věstníku

- (72) Členské státy se v souladu se společným politickým prohlášením členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech¹³ zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení o opatřeních přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu o jeden či více dokumentů s informacemi o vztahu mezi jednotlivými složkami směrnice a příslušnými částmi vnitrostátních nástrojů přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné.
- (73) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.
- (74) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko nepodílí na přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.
- (75) Tato směrnice dodržuje základní lidská práva a ctí zásady uznávané zejména Listinou. Jejím cílem je především zajistit plné respektování lidské důstojnosti a podpořit uplatňování článků 1, 4, 6, 7, 18, 21, 24 a 47 Listiny a tato směrnice musí být provedena odpovídajícím způsobem.

¹³ Úř. věst. C 369, 17.12.2011, s. 14.

- (76) Povinnost provést tuto směrnici ve vnitrostátním právu by se měla omezovat na ustanovení, která v porovnání s předchozí směrnicí představují podstatnou změnu. Povinnost provést ve vnitrostátním právu nezměněná ustanovení vyplývá z předchozí směrnice.
- (77) Touto směrnicí by neměly být dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůty pro provedení směrnice uvedené v příloze I ve vnitrostátním právu,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Kapitola I

Předmět, definice a oblast působnosti

Článek 1

Předmět

Tato směrnice stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v členských státech.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „žádostí o mezinárodní ochranu“ nebo „žádostí“ žádost o ochranu členským státem učiněná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, o nichž lze předpokládat, že usilují o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany;
- 2) „žadatelem“ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, kteří učinili žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;

- 3) „rodinnými příslušníky“ tito členové rodiny žadatele, kteří se během řízení o mezinárodní ochraně nacházejí na území téhož členského státu, pokud tato rodina existovala již před příchodem žadatele na území členských států:
- a) manžel či manželka žadatele nebo jeho nesezdaný partner či partnerka, se kterým nebo kterou žije v trvalém vztahu, pokud se k nesezdaným párům v právu nebo praxi daného členského státu přistupuje stejně jako k párům sezdaným;
 - b) nezletilé nebo závislé zletilé děti párů uvedených v písmenu a) nebo žadatele, pokud jsou svobodné, bez ohledu na to, zda se jedná o děti manželské, nemanželské nebo osvojené podle vnitrostátního práva; nezletilá osoba se považuje na základě individuálního posouzení za svobodnou, pokud by její manželství nebylo v souladu s příslušným vnitrostátním právem, jestliže by bylo uzavřeno v daném členském státě, zejména s ohledem na zákonný věk pro uzavření manželství;
 - c) je-li žadatelem svobodná nezletilá osoba, její otec, matka nebo jiná dospělá osoba, jež za ni podle práva nebo praxe dotyčného členského státu odpovídá, včetně dospělého sourozence; nezletilá osoba se považuje na základě individuálního posouzení za svobodnou, pokud by její manželství nebylo v souladu s příslušným vnitrostátním právem, jestliže by bylo uzavřeno v daném členském státě, zejména s ohledem na zákonný věk pro uzavření manželství;

- 4) „nezletilou osobou“ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti mladší 18 let;
- 5) „nezletilou osobou bez doprovodu“ nezletilá osoba, která přichází na území členských států bez doprovodu dospělé osoby, jež je za ni podle práva nebo praxe dotčeného členského státu odpovídá, a to po dobu, po kterou se tato nezletilá osoba skutečně nenachází v péči takové dospělé osoby, včetně nezletilé osoby, která je ponechána po vstupu na území členských států bez doprovodu;
- 6) „podmínkami přijetí“ veškerá opatření, která členské státy v souladu s touto směrnicí přijímají ve prospěch žadatelů;
- 7) „materiálními podmínkami přijetí“ podmínky přijetí zahrnující ubytování, stravu, ošacení a osobní hygienické potřeby poskytované ve formě věcného plnění, peněžitých dávek nebo poukázek nebo jako kombinace uvedených forem, a dále denní příspěvky;
- 8) „denními příspěvky“ příspěvky, které jsou žadatelům pravidelně poskytovány, aby jim umožnily v každodenním životě alespoň minimální míru autonomie, a to ve formě peněžitých dávek, poukázek, věcného plnění nebo jako kombinaci uvedených forem za podmínky, že tento příspěvek zahrnuje peněžitou dávku;
- 9) „zajištěním“ zadržování žadatele členským státem na určitém místě, kde je žadatel zbaven svobody pohybu;
- 10) „ubytovacím střediskem“ jakékoliv zařízení sloužící ke kolektivnímu ubytování žadatelů;

- 11) „rizikem útěku“ existence konkrétních důvodů a okolností, které se zakládají na objektivních kritériích vymezených vnitrostátním právem, pro které je možné se v individuálním případě domnívat, že by žadatel mohl utéci;
- 12) „útěkem“ jednání, kdy žadatel nezůstává k dispozici příslušným správním nebo justičním orgánům, například tím, že opustí území členského státu bez povolení příslušných orgánů z důvodů, které může ovlivnit;
- 13) „zástupcem“ fyzická osoba nebo organizace, včetně orgánu veřejné moci, s nezbytnými dovednostmi a odbornými znalostmi, včetně ohledně zacházení s nezletilými osobami a uspokojování jejich specifických potřeb, kterou jmenují příslušné orgány, aby zastupovala nezletilou osobu bez doprovodu, pomáhala jí a jednala jejím jménem, aby byly zajištěny nejlepší zájmy a blaho této nezletilé osoby bez doprovodu a aby tato osoba mohla používat práv a plnit povinnosti stanovené touto směrnicí;
- 14) „žadatelem se zvláštními potřebami při přijetí“ žadatel, který potřebuje zvláštní podmínky nebo záruky, aby mohl požívat práv a plnit povinnosti stanovené touto směrnicí.

Článek 3
Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na všechny státní příslušníky třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti, kteří na území členských států, včetně na vnějších hranicích, v teritoriálních vodách nebo tranzitním prostoru, učiní žádost o mezinárodní ochranu, pokud jsou oprávněni zůstat na tomto území jakožto žadatelé. Tato směrnice se vztahuje rovněž na rodinné příslušníky žadatele, pokud se na ně taková žádost o mezinárodní ochranu vztahuje podle vnitrostátního práva.
2. Tato směrnice se nevztahuje na žádosti o diplomatický nebo územní azyl podané u zastupitelských úřadů členských států.
3. Členské státy mohou rozhodnout o použití této směrnice v souvislosti s postupy rozhodování o žádostech o jiné formy ochrany, než jaké vyplývají z nařízení (EU) .../...⁺.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)).

Článek 4
Příznivější úprava

Členské státy mohou zavést nebo zachovat příznivější úpravu podmínek přijetí žadatelů a jejich rodinných příslušníků nebo blízkých příbuzných žadatele, kteří se nacházejí ve stejném členském státě, pokud jsou tito rodinní příslušníci či blízcí příbuzní na žadateli závislí nebo z humanitárních důvodů, za předpokladu, že je daná úprava slučitelná s touto směrnicí.

Kapitola II
Obecná ustanovení o podmínkách přijetí

Článek 5
Informace

1. Členské státy poskytnou žadatelům co nejdříve a včas informace o podmínkách přijetí stanovených v této směrnici, včetně specifických informací o svých přijímacích systémech, aby jim skutečně umožnily požívat práv a plnit povinnosti stanovené touto směrnicí.

Členské státy žadatelům zejména poskytnou standardní informace o podmínkách přijetí stanovených v této směrnici za použití vzoru, který vypracuje Agentura Evropské unie pro azyl (dále jen „Agentura pro azyl“). Tyto informace poskytnou co nejdříve a nejpozději tři dny od učinění žádosti nebo ve lhůtě pro její registraci podle nařízení (EU) .../...⁺.

Členské státy zajistí, aby žadatelé získali informace o organizacích či skupinách osob poskytujících zvláštní právní pomoc a zastupování, včetně informací o organizacích a skupinách osob poskytujících takovou právní pomoc a zastupování bezplatně, a o organizacích, jež jim mohou pomoci nebo poskytnout informace ohledně podmínek přijetí, které mohou využívat, včetně zdravotní péče.

2. Členské státy zajistí, aby informace uvedené v odstavci 1 byly poskytovány písemně stručnou, transparentní, srozumitelnou a snadno přístupnou formou s použitím jasných a jednoduchých jazykových prostředků a v jazyce, jemuž žadatel rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu rozumí. V případě potřeby se tyto informace sdělí i ústně nebo, je-li to vhodné, obrazovou formou, například pomocí videí nebo piktogramů, a přizpůsobí se potřebám žadatelů.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Nezletilým osobám bez doprovodu poskytnou členské státy informace uvedené v odstavci 1 způsobem, který je přiměřený jejich věku a který zajistí, že je nezletilá osoba pochopí, a to ve vhodných případech pomocí informačních materiálů, které jsou zvláště přizpůsobené nezletilým osobám. Tyto informace se poskytují za přítomnosti zástupce nezletilé osoby bez doprovodu nebo osoby vhodné k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, dokud není zástupce jmenován.

Ve výjimečných případech může členský stát poskytnout žadateli informace uvedené v odstavci 1 prostřednictvím ústního překladu nebo, je-li to vhodné, obrazovou formou, například pomocí videí nebo piktogramů, pokud:

- a) není schopen poskytnout tyto informace ve lhůtě stanovené v odstavci 1 písemně, protože jazyk, jemuž žadatel rozumí nebo o němž se důvodně předpokládá, že mu rozumí, je vzácný, a pokud
- b) žadatel následně potvrdí, že poskytnutým informacím rozumí.

V případech uvedených ve třetím pododstavci členský stát co nejdříve obstará písemný překlad informací uvedených v odstavci 1 a poskytne ho žadateli, ledaže je zřejmé, že to již není zapotřebí.

Článek 6

Doklady

1. Členské státy zajistí, aby byl žadateli poskytnut dokument uvedený v čl. 29 odst. 1 nařízení (EU) 2024/...⁺.
2. Členské státy po žadatelích nesmějí vyžadovat pouze proto, že požádali o mezinárodní ochranu, nebo pouze na základě jejich státní příslušnosti žádné nadbytečné doklady nebo nepřiměřený počet dokladů ani jim nesmějí ukládat další administrativní povinnosti před tím, než jim přiznají práva, na něž mají podle této směrnice nárok.
3. Členské státy mohou žadateli vydat cestovní doklad pouze v případě, že nastanou vážné humanitární nebo jiné neodkladné důvody vyžadující jeho přítomnost v jiném státě. Platnost cestovního dokladu je omezena na účel a dobu nezbytné z důvodu, pro který byl vydán.

Článek 7

Organizace přijímacích systémů

1. Členské státy mohou volně organizovat své přijímací systémy v souladu s touto směrnicí. Žadatelé se mohou na území dotčeného členského státu volně pohybovat.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

2. Pokud všichni žadatelé účinně požívají svých práv podle této směrnice, mohou je členské státy umisťovat do ubytovacích zařízení na svém území tak, jak to vyžaduje správa jejich azylových a přijímacích systémů.
3. Při umisťování nebo přemisťování žadatelů do ubytovacích zařízení členské státy zohledňují objektivní faktory, včetně celistvosti rodin uvedené v článku 14 a zvláštních potřeb žadatelů při přijetí.
4. Poskytování materiálních podmínek přijetí členskými státy může být podmíněno skutečným pobytem žadatelů v ubytovacím zařízení, do něhož byli umístěni v souladu s odstavcem 2.
5. Členské státy rovněž mohou zavést mechanismy pro posuzování a řešení potřeb svých přijímacích systémů, včetně mechanismů pro ověřování toho, zda žadatelé skutečně pobývají v ubytovacím zařízení, do něhož byli umístěni v souladu s odstavcem 2.
6. Členské státy požadují, aby žadatelé nahlásili příslušným orgánům svou současnou adresu, telefonní číslo, na němž mohou být zastiženi, a případnou e-mailovou adresu. Členské státy také požadují, aby žadatelé příslušným orgánům co nejdříve oznámili každou změnu adresy, telefonního čísla nebo e-mailové adresy.
7. Členské státy nejsou povinny přijímat správní rozhodnutí pro účely tohoto článku.

Článek 8

Umístování žadatelů do zeměpisných oblastí

1. Členské státy mohou umístit žadatele do určité zeměpisné oblasti na svém území, v níž se mohou volně pohybovat po dobu trvání řízení o mezinárodní ochraně v souladu s nařízením (EU) .../...⁺.
2. Členské státy mohou umístit žadatele do určité zeměpisné oblasti na svém území podle odstavce 1 pouze za účelem zajištění rychlého, účinného a efektivního zpracování jejich žádostí v souladu s nařízením (EU) 2024/...⁺ nebo za účelem zeměpisného rozmístění těchto žadatelů s přihlédnutím ke kapacitám daných zeměpisných oblastí.

Členské státy žadatele informují v souladu s článkem 5 o jejich umístění do určité zeměpisné oblasti, jakož i o zeměpisných hranicích této oblasti.

3. Členské státy zajistí, aby žadatelé v zeměpisné oblasti, do níž byli umístěni, měli skutečný přístup k výkonu svých práv podle této směrnice a k procesním zárukám během řízení o mezinárodní ochraně. Tato zeměpisná oblast musí být dostatečně velká, musí umožňovat přístup k nezbytné veřejné infrastruktuře a nesmí narušovat nedotknutelnost soukromí žadatele.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

4. Členské státy nejsou povinny přijímat správní rozhodnutí pro účely odstavce 1.
5. Členské státy žadateli na jeho žádost udělí povolení dočasně opustit zeměpisnou oblast z řádně odůvodněných naléhavých a závažných rodinných důvodů nebo z důvodu nezbytného lékařského ošetření, které není v dané zeměpisné oblasti k dispozici.

Pokud žadatel opustí danou zeměpisnou oblast bez povolení, smí členský stát uložit pouze sankce stanovené v této směrnici.

Žadatel není povinen žádat o povolení k tomu, aby se směl dostavit na úřad nebo k soudu, je-li jeho přítomnost nutná. Žadatel takové termíny předem oznámí příslušným orgánům.

6. Je-li zjištěno, a to i v důsledku žadatelova odvolání nebo návrhu na přezkum v souladu s článkem 29, že žadatel neměl v dané zeměpisné oblasti skutečný přístup k výkonu svých práv podle této směrnice nebo k procesním zárukám v řízení o mezinárodní ochraně, jeho umístění do této zeměpisné oblasti pozbývá platnosti.
7. Dotčený členský stát před uplatněním tohoto článku stanoví podmínky pro jeho použití ve vnitrostátním právu a informuje o nich Komisi a Agenturu pro azyl v souladu s kapitolou 5 nařízení (EU) 2021/2303.

Článek 9
Omezení svobody pohybu

1. Je-li to nutné, mohou členské státy z důvodů veřejného pořádku nebo pro účely účinného zamezení útěku žadatele, jestliže hrozí riziko útěku, rozhodnout, že se žadatel smí zdržovat pouze na určeném místě, které je uzpůsobeno k ubytování žadatelů, zejména v případech:
- a) žadatelů, kteří jsou povinni být přítomni v jiném členském státě podle čl. 17 odst. 4 nařízení (EU) 2024/...⁺, nebo
 - b) žadatelů, kteří byli předáni do členského státu, v němž jsou povinni být přítomni podle čl. 17 odst. 4 nařízení (EU) 2024/...⁺, poté co utekli do jiného členského státu.

Pokud smí žadatel v souladu s tímto odstavcem pobývat pouze na určeném místě, je poskytování materiálních podmínek přijetí podmíněno skutečným pobytem žadatele na tomto určeném místě.

2. Členské státy mohou v nezbytných případech požadovat, aby se žadatel hlásil u příslušných orgánů ve stanovený termín nebo v přiměřených odstupech, aniž by tím nepřiměřeně zasahovaly do jeho práv podle této směrnice.

Povinnost hlásit se může být uložena s cílem zajistit dodržování rozhodnutí uvedených v odstavci 1 nebo s cílem účinně zamezit žadateli v útěku.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

3. Na žádost žadatele mu členský stát může udělit povolení dočasně pobývat mimo místo, které pro něj bylo určeno v souladu s odstavcem 1. Rozhodnutí o takovém povolení musí být přijímána objektivně a nestranně na základě okolností individuálního případu a zamítavá rozhodnutí musí obsahovat odůvodnění.

Žadatel není povinen žádat o povolení k tomu, aby se směl dostavit na úřad nebo k soudu, je-li jeho přítomnost nutná. Žadatel takové termíny oznámí příslušným orgánům.

4. Rozhodnutí přijatá podle odstavců 1 a 2 musí být přiměřená a zohledňovat relevantní aspekty individuální situace žadatele, včetně jeho zvláštních potřeb při přijetí.
5. V každém rozhodnutí přijatém podle odstavců 1 a 2 tohoto článku uvedou členské státy jeho věcné a, je-li to relevantní, právní důvody. Žadatelé musí být písemně informováni o tomto rozhodnutí, o opravných prostředcích proti němu v souladu s článkem 29 a o důsledcích nedodržení povinností jím uložených. Členské státy tyto informace žadateli poskytnou v jazyce, jemuž rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, stručnou, transparentní, srozumitelnou a snadno přístupnou formou s použitím jasných a jednoduchých jazykových prostředků. Členské státy zajistí, aby rozhodnutí přijatá v souladu s tímto článkem přezkoumal soudní orgán i bez návrhu, pokud se uplatňují déle než dva měsíce, nebo aby se proti nim mohl dotčený žadatel odvolat v souladu s článkem 29.

Článek 10

Zajištění

1. Členské státy nesmějí nikoho zajistit pouze proto, že je žadatelem, nebo na základě státní příslušnosti žadatele. Zajištění smí být založeno pouze na jednom či více důvodech zajištění stanovených v odstavci 4. Zajištění nesmí mít sankční povahu.
2. V případě nutnosti a na základě individuálního posouzení každého případu mohou členské státy žadatele zajistit, nelze-li účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření.
3. Při zajištění žadatele členské státy zohlední veškeré viditelné znaky, výroky či chování, které naznačují, že má žadatel zvláštní potřeby při přijetí. Pokud nebylo dokončeno posouzení podle článku 25, dokončí se bez zbytečných prodlev a jeho výsledky se zohlední při rozhodování o tom, zda má zajištění pokračovat, nebo zda je třeba podmínky zajištění upravit.
4. Žadatel může být zajištěn pouze na základě jednoho či více z těchto důvodů:
 - a) za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti nebo státní příslušnosti;
 - b) za účelem zjištění skutečností, na nichž je jeho žádost o mezinárodní ochranu založena a jež by bez zajištění žadatele nebylo možné získat, zejména v případě rizika útěku;

- c) za účelem zajištění dodržování právních povinností uložených žadateli individuálním rozhodnutím v souladu s čl. 9 odst. 1 v případech, kdy žadatel tyto povinnosti nedodržel a přetrvává riziko útěku;
- d) během příslušného pohraničního řízení v souladu s článkem 43 nařízení (EU) .../...⁺ za účelem rozhodnutí o právu žadatele na vstup na dané území;
- e) je-li žadatel zajištěn v řízení o návratu podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES¹⁴ za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění a mohou-li členské státy na základě objektivních kritérií, včetně skutečnosti, že daný žadatel již měl příležitost přístupu k řízení o mezinárodní ochraně, řádně doložit, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žadatel činí žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby zdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o návratu;
- f) vyžaduje-li to ochrana národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku;
- g) v souladu s článkem 44 nařízení (EU) .../...⁺⁺.

Důvody zajištění uvedené v prvním pododstavci se stanoví ve vnitrostátním právu.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

⁺⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

5. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní právo stanovilo pravidla týkající se alternativních opatření k zajištění, jako jsou například pravidelné hlášení u příslušných orgánů, složení finanční záruky či povinnost zdržovat se na určeném místě.

Článek 11

Záruky pro zajištěné žadatele

1. Žadatel smí být zajištěn pouze po co nejkratší dobu a pokud přetrvávají důvody stanovené v čl. 10 odst. 4.

Správní řízení týkající se důvodů zajištění stanovených v čl. 10 odst. 4 musí být vedena s náležitou péčí. Zpoždění, k nimž dojde během správních řízení a jež nezavinil žadatel, nemohou být důvodem pro to, aby byl žadatel nadále zajištěn.

2. Zajištění žadatele nařizují písemně justiční či správní orgány. Příkaz k zajištění musí obsahovat odůvodnění po skutkové i právní stránce, jakož i odůvodnění toho, proč nelze účinně uplatnit mírnější donucovací opatření.

3. V případech, kdy zajištění nařizují správní orgány, zajistí členské státy, aby mohl být bez návrhu nebo na návrh žadatele nebo na základě obojího proveden rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění. Přezkum zákonnosti zajištění bez návrhu se dokončí co nejdříve, nejpozději však 15 dnů nebo ve výjimečných případech 21 dnů od začátku zajištění, přičemž se zohlední okolnosti každého případu. Přezkum zákonnosti zajištění na návrh žadatele se dokončí co nejdříve, nejpozději však 15 dnů nebo ve výjimečných případech 21 dnů od zahájení příslušného řízení, přičemž se zohlední okolnosti každého případu.

Pokud soudní přezkum uvedený v prvním pododstavci není dokončen do 21 dnů od začátku zajištění, pokud byl veden bez návrhu, nebo do 21 dnů od zahájení příslušného řízení, pokud byl veden na návrh žadatele, musí být dotčený žadatel okamžitě propuštěn.

4. Zajištění žadatelé jsou okamžitě a v jazyce, jemuž rozumějí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumějí, písemně informováni o důvodech svého zajištění a o postupech, jakými mohou podle vnitrostátního práva příkaz k zajištění napadnout, a o možnosti požádat o bezplatnou právní pomoc a zastupování.
5. Zajištění přezkoumává v přiměřených časových odstupech soudní orgán bez návrhu nebo na návrh dotyčného žadatele, a to zejména vždy při jeho prodlužování nebo jakmile nastanou relevantní okolnosti či pokud jsou k dispozici nové informace, které mohou mít vliv na zákonnost zajištění.

Aniž je dotčen první pododstavec, zajištění nezletilých osob bez doprovodu se přezkoumává bez návrhu v pravidelných odstupech.

Je-li zajištění v soudním přezkumu shledáno nezákonným, musí být dotčený žadatel okamžitě propuštěn.

6. V případě soudního přezkumu rozhodnutí o zajištění podle odstavců 3 a 5 tohoto článku zajistí členské státy žadatelům přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování v souladu s podmínkami uvedenými v článku 29.

Článek 12

Podmínky zajištění

1. Zajištění žadatele se zpravidla vykonává ve zvláštních zajišťovacích zařízeních. Nemůže-li členský stát poskytnout ubytování ve zvláštním zajišťovacím zařízení a je-li nucen uchýlit se k umístění ve věznici, musí být zajištění žadatelé odděleni od běžných vězňů a musí být splněny podmínky zajištění stanovené v této směrnici.

Zajištění žadatelé musí být pokud možno odděleni od jiných státních příslušníků třetích zemí, kteří nepodali žádost o mezinárodní ochranu.

Pokud nemohou být žadatelé zajištění odděleně od jiných státních příslušníků třetích zemí, zajistí daný členský stát, aby byly splněny podmínky zajištění stanovené v této směrnici.

2. Zajištění žadatelé musí mít přístup k venkovnímu prostoru.
3. Členské státy zajistí, aby zástupci Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky mohli komunikovat se žadateli a navštěvovat je v podmínkách, které respektují soukromí. Tato možnost se vztahuje i na organizace, které na území daného členského státu vykonávají činnost jménem Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky na základě dohody s tímto členským státem.
4. Členské státy zajistí, aby rodinní příslušníci, právní nebo jiní poradci a zástupci příslušných nevládních organizací, které jsou uznávány daným členským státem, mohli komunikovat se žadateli a navštěvovat je v podmínkách, které respektují soukromí. Přístup do zajišťovacího zařízení může být vnitrostátním právem omezen jen tehdy, je-li to objektivně nutné z důvodu bezpečnosti, veřejného pořádku nebo správy zajišťovacího zařízení a pokud tím tento přístup není omezen příliš nebo znemožněn.
5. Členské státy zajistí, aby byly zajištěným žadatelům pravidelně poskytovány informace o řádu platném v daném zařízení, který stanoví jejich práva a povinnosti, v jazyce, jemuž žadatelé rozumějí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumějí. Členské státy se mohou od této povinnosti odchýlit v řádně odůvodněných případech a po přiměřenou dobu, která musí být co nejkratší, pokud je žadatel zajištěn na hraničním přechodu nebo v tranzitním prostoru. Tato odchylka se nepoužije v případech uvedených v článku 43 nařízení (EU) .../...⁺.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Článek 13

Zajištění žadatelů se zvláštními potřebami při přijetí

1. Zdraví zajištěných žadatelů, kteří mají zvláštní potřeby při přijetí, včetně zdraví duševního, je prvořadým zájmem vnitrostátních orgánů.

Žadatelé se zvláštními potřebami při přijetí nesmějí být zajištěni, pokud by to ohrozilo jejich tělesné a duševní zdraví.

Jsou-li zajištěni žadatelé se zvláštními potřebami při přijetí, členské státy zajistí, aby byli pravidelně kontrolováni a aby se jim včas dostávalo náležitě podpory s přihlédnutím k jejich konkrétní situaci, včetně jejich tělesného a duševního zdraví.

2. Nezletilé osoby zpravidla nesmějí být zajištěny. V souladu s články 26 a 27 musí být umístěny do vhodného ubytovacího zařízení.

V případě rodin s nezletilými osobami se v souladu se zásadou celistvosti rodiny zpravidla použijí adekvátní alternativy k zajištění. Takové rodiny se umístí v ubytovacím zařízení, které je pro ně vhodné.

Za výjimečných okolností a v krajním případě, je-li potvrzeno, že nelze účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření, a poté, co bylo zajištění vyhodnoceno jakožto opatření v jejich nejlepším zájmu v souladu s článkem 26, mohou být nezletilé osoby zajištěny:

- a) v případě nezletilých osob s doprovodem, je-li zajištěn rodič nezletilé osoby osoba, v jejíž primární péči se nezletilá osoba nachází, nebo
- b) v případě nezletilých osob bez doprovodu, pokud se tím chrání tato nezletilá osoba.

Zajištění nezletilých osob musí trvat co nejkratší dobu. Nezletilé osoby nesmějí být nikdy zajištěny ve věznici ani v jakémkoli jiném zařízení užívaném k účelům prosazování práva. Musí být vyvinuto veškeré úsilí o propuštění nezletilých osob ze zajištění a jejich umístění do ubytovacího zařízení vhodného pro nezletilé osoby.

Pro členské státy je prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte podle článku 26.

Jsou-li nezletilé osoby zajištěny, mají právo na vzdělávání v souladu s článkem 16, ledaže pro ně má poskytování vzdělání omezený význam vzhledem k velmi krátké době jejich zajištění. Zajištěné nezletilé osoby musí mít také možnost věnovat se volnočasovým aktivitám včetně her a rekreačních aktivit přiměřených jejich věku.

3. Zajištěné nezletilé osoby bez doprovodu se umístí v zařízeních přizpůsobených pro ubytování nezletilých osob bez doprovodu. V těchto zařízeních musí být k dispozici personál, který je způsobilý chránit práva nezletilých osob bez doprovodu a dbát na jejich potřeby.

V případě zajištění nezletilých osob bez doprovodu členské státy zajistí, aby byly umístěny odděleně od dospělých osob.

4. Zajištěným rodinám musí být poskytnuto samostatné ubytování, které zajišťuje náležité soukromí.

Zajištěné rodiny s nezletilými osobami musí být ubytovány v zajišťovacích zařízeních přizpůsobených potřebám nezletilých osob.

5. Členské státy zajistí, aby zajištění žadatelé mužského a ženského pohlaví byli umístěni odděleně, ledaže jsou tito zajištění žadatelé rodinnými příslušníky a všechny dotyčné osoby vysloví se společným umístěním souhlas.

Ve vztahu k prvnímu pododstavci jsou přípustné výjimky týkající se využívání společných prostor určených k rekreačním nebo společenským aktivitám, včetně podávání jídel.

6. V řádně odůvodněných případech a po přiměřenou dobu, která musí být co nejkratší, se členské státy mohou odchýlit od odst. 3 prvního pododstavce, odstavce 4 a odst. 5 prvního pododstavce, pokud je žadatel zajištěn na hraničním přechodu nebo v tranzitním prostoru, s výjimkou případů uvedených v článku 43 nařízení (EU) 2024/...⁺. Členské státy musí mít k dispozici dostatek zařízení a zdrojů, aby se zajistilo, že se odchylky stanovené v tomto odstavci použijí pouze ve výjimečných situacích. O uplatnění těchto odchylek informují Komisi a Agenturu pro azyl.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Článek 14

Rodiny

Pokud členský stát poskytuje žadatelům ubytování, přijme vhodná opatření, aby byla v co největší míře zachována celistvost rodiny zdržující se na jeho území. Tato opatření se provádějí se souhlasem žadatele.

Článek 15

Lékařské vyšetření

Členské státy mohou z důvodů ochrany veřejného zdraví požadovat lékařské vyšetření žadatele.

Článek 16

Školní docházka a vzdělávání nezletilých osob

1. Členské státy zaručí nezletilým dětem žadatelů a nezletilým žadatelům stejný přístup ke vzdělání jako svým vlastním státním příslušníkům a za podobných podmínek až do okamžiku skutečného výkonu rozhodnutí o jejich vyhoštění nebo vyhoštění jejich rodičů.

Je nutné zohlednit zvláštní potřeby nezletilých osob, zejména pokud jde o dodržování práva dítěte na vzdělání a přístup ke zdravotní péči. Vzdělávání nezletilých osob musí být zpravidla začleněno do vzdělávání státních příslušníků daného členského státu a musí být stejně kvalitní. Členské státy vynaloží veškeré úsilí, aby zajistily kontinuitu vzdělávání nezletilých osob až do okamžiku skutečného výkonu rozhodnutí o jejich vyhoštění nebo vyhoštění jejich rodičů.

Členské státy však nesmějí odepřít přístup ke středoškolskému vzdělání pouze proto, že nezletilá osoba dosáhla zletilosti.

2. Členské státy umožní nezletilým osobám uvedeným v odstavci 1 přístup ke vzdělávacímu systému co nejdříve a nejpozději dva měsíce ode dne podání žádosti o mezinárodní ochranu s přihlédnutím ke školním prázdninám. Členské státy poskytnou vzdělávání v rámci všeobecného vzdělávacího systému. Jako dočasné opatření a po dobu nejvýše jednoho měsíce však mohou členské státy poskytnout toto vzdělávání mimo všeobecný vzdělávací systém.

V případě potřeby jsou pro nezletilé osoby k usnadnění jejich přístupu ke všeobecnému vzdělávacímu systému a jejich zapojení do tohoto systému zajišťovány přípravné kurzy včetně kurzů jazykových.

3. Není-li přístup ke všeobecnému vzdělávacímu systému možný vzhledem ke zvláštní situaci nezletilé osoby, nabídne jí daný členský stát jiné formy výuky v souladu s vnitrostátním právem a praxí.

Článek 17

Zaměstnání

1. Členské státy zajistí, aby žadatelé měli nejpozději do šesti měsíců ode dne registrace žádosti o mezinárodní ochranu přístup na trh práce, pokud příslušný orgán ještě nepřijal správní rozhodnutí a toto zpoždění není zaviněno žadatelem.

Pokud členský stát zrychlil posouzení žádosti o mezinárodní ochranu ve věci samé v souladu s čl. 42 odst. 1 písm. a) až f)) nařízení (EU) .../...⁺, přístup na trh práce se neudělí, nebo pokud již udělen byl, odejme se.

2. Členské státy zajistí, aby žadatelé, kteří mají přístup na trh práce podle odstavce 1, měli účinný přístup na trh práce v souladu s vnitrostátním právem.

Z důvodů politiky trhu práce, včetně míry nezaměstnanosti mladých lidí, mohou členské státy ověřit, zda by konkrétní volné místo, které zaměstnavatel zvažuje obsadit žadatelem, jemuž byl umožněn vstup na trh práce podle odstavce 1, nemohlo být obsazeno státními příslušníky daného členského státu nebo jinými občany Unie nebo státními příslušníky třetích zemí a osobami bez státní příslušnosti, kteří v daném členském státě oprávněně pobývají. Pokud členský stát zjistí, že by konkrétní volné místo mohlo být takovými osobami obsazeno, může členský stát nebo zaměstnavatel odmítnout zaměstnat žadatele na tomto volném místě.

3. Členské státy zajistí žadatelům, kteří mají přístup na trh práce podle odstavce 1, stejné zacházení jako s vlastními státními příslušníky, pokud jde o:
 - a) podmínky zaměstnání, minimální věk pro výkon práce a pracovní podmínky, včetně mzdy a výpovědi, pracovní doby, dovolené a svátků, jakož i podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti;

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- b) svobodu sdružování a spolčování a členství v organizaci zastupující pracovníky nebo zaměstnavatele nebo v jakékoli organizaci, jejíž členové náleží k určité profesní skupině, včetně využívání výhod poskytovaných těmito organizacemi, aniž jsou dotčeny vnitrostátní předpisy o veřejném pořádku a veřejné bezpečnosti;
 - c) vzdělávání a odbornou přípravu, včetně školicích kurzů ke zlepšení dovedností, praktických pracovních zkušeností a poradenských služeb v oblasti zaměstnávání;
 - d) uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci v rámci stávajících postupů pro uznávání zahraničních kvalifikací a
 - e) přístup k vhodným režimům posuzování, potvrzování platnosti a uznávání předchozích výsledků vzdělávání a zkušeností žadatelů.
4. Členské státy mohou omezit rovné zacházení se žadateli, kteří mají přístup na trh práce podle odstavce 1:
- a) pokud jde o odst. 3 písm. b), jejich vyloučením z účasti ve vedení subjektů veřejného práva a z výkonu veřejnoprávní funkce;

- b) pokud jde o odst. 3 písm. c), vyloučením:
 - i) grantů a půjček na vzdělávání a odbornou přípravu a úhrady poplatků v souladu s vnitrostátním právem, pokud jde o přístup k vysokoškolskému nebo postsekundárnímu vzdělání, a
 - ii) vzdělávání a odborné přípravy, které nejsou poskytovány v rámci stávající pracovní smlouvy, včetně případů, kdy jsou poskytovány pro účely podpory zaměstnanosti;
 - c) pokud jde o odst. 3 písm. d) nebo e), neposkytnutím rovného zacházení po dobu alespoň tří měsíců ode dne, kdy byla zaregistrována žádost o mezinárodní ochranu.
5. Členské státy zajistí, aby se žadatelé, kteří jsou zaměstnáni nebo mají na základě předchozího zaměstnání nárok na dávky sociálního zabezpečení, bylo zacházeno stejně jako s jejich vlastními státními příslušníky, pokud jde o oblasti sociálního zabezpečení uvedené v čl. 3 odst. 1 a 2 nařízení (ES) č. 883/2004.
6. Aniž je dotčeno nařízení (EU) č. 1231/2010, mohou členské státy omezit rovné zacházení podle odstavce 5 tohoto článku vyloučením dávek sociálního zabezpečení, které nezávisí na dobách zaměstnání nebo na příspěvcích.

7. Právo na rovné zacházení podle tohoto článku nezakládá právo na pobyt v případech, kdy bylo právo na pobyt ukončeno rozhodnutím přijatým v souladu s nařízením (EU) 2024/...⁺.
8. Pro účely odst. 3 písm. d) tohoto článku, a aniž jsou dotčeny čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 3 směrnice 2005/36/ES, usnadní členské státy žadatelům, kteří nemohou předložit písemné doklady o své kvalifikaci, plný přístup ke stávajícím postupům pro uznávání zahraničních kvalifikací, nakolik je to možné.
9. Přístup na trh práce nesmí být pozastaven po dobu odvolacího řízení, pokud má žadatel právo zůstat na území členského státu během tohoto řízení a dokud není oznámeno rozhodnutí o zamítnutí odvolání.

Článek 18

Jazykové kurzy a odborná příprava

Členské státy zajistí, aby žadatelé měli přístup k jazykovým kurzům, kurzům občanské výchovy nebo kurzům odborné přípravy, které tyto členské státy považují za vhodné pro to, aby pomohly zlepšit schopnosti žadatelů jednat samostatně, komunikovat s příslušnými orgány nebo najít si zaměstnání, nebo v závislosti na vnitrostátním systému usnadní přístup k takovým kurzům bez ohledu na to, zda mají žadatelé přístup na trh práce v souladu s článkem 17.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Mají-li žadatelé dostatečné prostředky, mohou členské státy požadovat, aby uhradili kurzy uvedené v prvním pododstavci nebo na ně přispěli.

Článek 19

Obecná ustanovení o materiálních podmínkách přijetí a zdravotní péči

1. Členské státy zajistí, aby žadatelé měli k dispozici materiální podmínky přijetí od okamžiku, kdy učiní žádost o mezinárodní ochranu v souladu s článkem 26 nařízení (EU) .../...⁺.
2. Členské státy zajistí, aby materiální podmínky přijetí a zdravotní péče obdržena v souladu s článkem 22 umožňovaly přiměřenou životní úroveň žadatelů, která jim zaručí živobytí a ochranu jejich tělesného a duševního zdraví a respektuje jejich práva podle Listiny.

Členské státy zajistí, aby přiměřená životní úroveň uvedená v prvním pododstavci byla poskytnuta ve zvláštní situaci žadatelů se zvláštními potřebami při přijetí a ve vztahu k situaci zajištěných osob.
3. Členské státy mohou vyhradit poskytování všech nebo některých materiálních podmínek přijetí těm žadatelům, kteří nemají dostatečné vlastní prostředky k dosažení přiměřené životní úrovně uvedené v odstavci 2.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

4. Aniž je dotčen odstavec 2, mohou členské státy po žadatelích požadovat částečnou nebo úplnou úhradu nákladů na materiální podmínky přijetí, mají-li k tomu žadatelé dostatečné prostředky, například pokud již po přiměřenou dobu pracují.

Aniž je dotčen odstavec 2, mohou členské státy po žadatelích požadovat částečnou nebo úplnou úhradu nákladů na obdrženu zdravotní péči, mají-li k tomu žadatelé dostatečné prostředky, s výjimkou případů, kdy je tato zdravotní péče státním příslušníkům daných členských států poskytována zdarma.

5. Ukáže-li se, že žadatel měl dostatečné prostředky na úhradu nákladů na materiální podmínky přijetí nebo na obdrženu zdravotní péči v souladu s odstavcem 4 v době, kdy byla žadateli poskytována přiměřená životní úroveň, mohou členské státy po žadateli požadovat náhradu nákladů na tyto materiální podmínky přijetí nebo zdravotní péči.
6. Při posuzování prostředků žadatele v případě, kdy je po něm požadována úplná nebo částečná úhrada nákladů na materiální podmínky přijetí a obdrženu zdravotní péči nebo jejich náhrada podle odstavce 5, dodržují členské státy zásadu proporcionality. Členské státy také zohlední individuální situaci žadatele a nutnost respektovat jeho důstojnost nebo osobní integritu, včetně jeho zvláštních potřeb při přijetí.

7. Poskytují-li členské státy materiální podmínky přijetí ve formě peněžitých dávek nebo poukázek, určí se jejich hodnota na základě úrovní stanovených podle práva nebo praxe daného členského státu k zajištění přiměřené životní úrovně pro jeho státních příslušníky. Členské státy informují Komisi a Agenturu pro azyl o těchto úrovních. Členské státy mohou použít méně příznivé zacházení se žadateli ve srovnání s vlastními státními příslušníky v tomto ohledu, zejména pokud je materiální podpora zcela nebo částečně poskytována formou věcných dávek nebo pokud je cílem výše uvedených úrovní, které jsou používány pro vlastní státní příslušníky, zajistit životní úroveň vyšší, než je vyžadována pro žadatele podle této směrnice.

Článek 20

Úprava materiálních podmínek přijetí

1. Poskytují-li členské státy ubytování přímo, zajistí, aby toto ubytování poskytovalo žadateli přiměřenou životní úroveň v souladu s čl. 19 odst. 2, jakož i nezbytnou podporu pro zohlednění zvláštních potřeb žadatelů při přijetí. Poskytované ubytování musí mít jednu z těchto forem nebo být kombinací těchto forem:
- a) zařízení k ubytování žadatelů po dobu posuzování žádosti o mezinárodní ochranu učiněné na hranicích nebo v tranzitním prostoru;
 - b) ubytovací střediska;
 - c) soukromé domy, byty, hotely nebo jiná zařízení vhodná k ubytování žadatelů.

2. Aniž jsou dotčeny jakékoliv zvláštní podmínky zajištění stanovené v člancích 12 a 13, členské státy zajistí, pokud jde o ubytování podle odst. 1 písm. a), b) a c) tohoto článku, aby:
- a) byla žadatelům zaručena ochrana jejich rodinného života,
 - b) žadatelé měli možnost komunikace s příbuznými, právními či jinými poradci, se zástupci Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalších příslušných vnitrostátních, mezinárodních a nevládních organizací a subjektů;
 - c) byl rodinným příslušníkům, právním nebo jiným poradcům a zástupcům Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a příslušných nevládních organizací, které jsou uznávány daným členským státem, umožněn přístup do ubytování za účelem pomoci těmto žadatelům; tento přístup může být omezen výhradně z důvodu bezpečnosti těchto zařízení nebo žadatelů.
3. Při poskytování materiálních podmínek přijetí žadatelům se zvláštními potřebami při přijetí přihlížejí členské státy ke specifickým nebezpečím spojeným s jejich pohlavím a věkem, jakož i k jejich situaci.
4. Při poskytování ubytování v souladu s odstavcem 1 přijmou členské státy vhodná opatření s cílem zajistit v nejvyšší možné míře předcházení útokům a násilí, včetně sexuálně, genderově, rasisticky nebo nábožensky motivovaného násilí.

5. Pokud jsou v ubytovacích střediscích umístěny žadatelky, zajistí členské státy pro ně a jejich nezletilé děti v těchto střediscích oddělená hygienická zařízení a bezpečné místo.
6. Členské státy pokud možno zajistí, aby závislí dospělí žadatelé se zvláštními potřebami při přijetí byli umístěni společně s blízkými dospělými příbuznými, kteří se již nacházejí ve stejném členském státě a kteří za ně odpovídají, podle práva nebo praxe daného členského státu.
7. Členské státy zajistí, aby se žadatelé stěhovali z jednoho ubytovacího zařízení do druhého jen v nezbytných případech. Členské státy umožní žadatelům, aby vyrozuměli své právní či jiné poradce přestěhování a o své nové adrese.
8. Osoby poskytující materiální podmínky přijetí, včetně osob poskytujících zdravotní péči a vzdělávání v ubytovacích střediscích, musí být náležitě vyškoleny a ve vztahu k informacím získaným při výkonu své práce jsou povinny dodržovat pravidla důvěrnosti stanovená vnitrostátním právem.
9. Členské státy mohou prostřednictvím poradního orgánu nebo rady zastupující ubytované osoby zapojit žadatele do správy hmotných zdrojů i nemateriálních aspektů života v ubytovacím středisku. Aniž je dotčen článek 17, mohou členské státy žadatelům rovněž umožnit, aby vykonávali dobrovolnou práci mimo ubytovací středisko za podmínek stanovených vnitrostátním právem.

10. V řádně odůvodněných případech a po přiměřenou dobu, která musí být co nejkratší, mohou členské státy výjimečně poskytnout materiální podmínky přijetí odlišné od podmínek stanovených v tomto článku, pokud:
- a) se vyžaduje posouzení zvláštních potřeb žadatele při přijetí v souladu s článkem 25;
 - b) běžně dostupné ubytovací kapacity jsou dočasně vyčerpány nebo v důsledku neúměrného množství osob, které je třeba ubytovat, nebo v důsledku přírodní či člověkem způsobené katastrofy nejsou běžně dostupné ubytovací kapacity dočasně k dispozici.

I za odlišných materiálních podmínek přijetí uvedených v prvním pododstavci tohoto odstavce musí být za všech okolností zajištěn přístup ke zdravotní péči podle článku 22 a životní úroveň pro všechny žadatele v souladu s právem Unie, včetně Listiny, a s mezinárodními závazky.

Pokud členský stát poskytuje odlišné materiální podmínky přijetí v souladu s prvním pododstavcem tohoto odstavce, neprodleně informuje Komisi a Agenturu Evropské unie pro azyl v souladu s čl. 32 odst. 2 o aktivaci svého plánu pro nepředvídané události. Uvedený členský stát rovněž informuje Komisi a Agenturu pro azyl, jakmile důvody pro poskytování těchto odlišných materiálních podmínek pominou.

Článek 21

Podmínky přijetí v jiném členském státě než v tom, ve kterém je žadatel povinen být přítomen

Od okamžiku, kdy bylo žadateli oznámeno rozhodnutí o jeho přemístění do příslušného členského státu v souladu s nařízením (EU) .../...⁺, není oprávněn využívat podmínky přijetí stanovené v člancích 17 až 20 tohoto nařízení v jiném členském státě, než ve kterém je povinen být přítomen podle nařízení (EU) .../...⁺. Tím není dotčena potřeba zajistit životní úroveň v souladu s právem Unie, včetně Listiny, a s mezinárodními závazky.

Není-li vydáno samostatné rozhodnutí, v rozhodnutí o přemístění se uvede, že příslušné podmínky přijetí byly v souladu s tímto článkem odňaty. Žadatel musí být informován o svých právech a povinnostech ve vztahu k tomuto rozhodnutí.

Článek 22

Zdravotní péče

1. Členské státy zajistí, aby byla žadatelům bez ohledu na to, kde jsou povinni být přítomni podle nařízení (EU) .../...⁺, poskytnuta potřebná zdravotní péče, ať již praktickým lékařem, nebo v případě potřeby odborným lékařem. Tato potřebná zdravotní péče musí mít náležitou kvalitu a zahrnovat přinejmenším nutnou a neodkladnou péči v případě onemocnění, včetně závažných duševních poruch, a zdravotní péči v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, která je nezbytná k léčení vážného tělesného zdravotního problému.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

2. Členské státy zajistí, aby nezletilým dětem žadatelů a nezletilým žadatelům byla poskytnuta stejná zdravotní péče, jakou poskytují vlastním nezletilým státním příslušníkům. Členské státy zajistí, aby zvláštní léčba poskytovaná v souladu s tímto článkem, která byla zahájena před dosažením zletilosti nezletilé osoby a která je považována za nezbytnou, byla poskytována bez přerušení nebo prodlení poté, co tato nezletilá osoba dosáhne zletilosti.
3. Je-li to třeba ze zdravotních důvodů, poskytují členské státy žadatelům se zvláštními potřebami při přijetí potřebnou lékařskou a jinou pomoc, například nezbytné rehabilitační a kompenzační zdravotnické prostředky, včetně vhodné psychologické péče.

Kapitola III

Omezení nebo odnětí materiálních podmínek přijetí

Článek 23

Omezení nebo odnětí materiálních podmínek přijetí

1. Členské státy mohou žadatelům, kteří jsou povinni být přítomni na jejich území podle čl. 17 odst. 4 nařízení (EU) .../...⁺ omezit nebo odejmout denní příspěvky.

Je-li to řádně odůvodněné a přiměřené, mohou členské státy rovněž:

- a) omezit jiné materiální podmínky přijetí, nebo

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

b) použije-li se odst. 2 písm. e), odejmout jiné materiální podmínky přijetí.

2. Členské státy mohou přijmout rozhodnutí v souladu s odstavcem 1, pokud žadatel:

- a) opustí zeměpisnou oblast, v níž se může volně pohybovat v souladu s článkem 8, nebo se nezdržuje na místě určeném příslušným orgánem v souladu s článkem 9, aniž by získal povolení, nebo uteče;
- b) nespolupracuje s příslušnými orgány nebo neplní procesní požadavky, které tyto orgány stanovily;
- c) podal následnou žádost ve smyslu čl. 3 bodu 19 nařízení (EU) .../...⁺;
- d) zatajil finanční zdroje, a tak neoprávněně požíval materiálních podmínek přijetí;
- e) závažně nebo opakovaně porušil pravidla ubytovacího střediska nebo se v něm choval násilně či výhružně, nebo
- f) se neúčastní povinných integračních opatření, pokud je členský stát poskytuje nebo usnadňuje, nenastanou-li okolnosti, které žadatel nemůže ovlivnit.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

3. Pokud členský stát přijal rozhodnutí v situaci uvedené v odst. 2 písm. a), b) nebo f) a okolnosti, na nichž bylo toto rozhodnutí založeno, pominou, členský stát zváží, zda lze opětovně přiznat některé nebo všechny odňaté či omezené materiální podmínky přijetí. Pokud nejsou opětovně přiznány všechny materiální podmínky přijetí, přijme členský stát řádně odůvodněné rozhodnutí a oznámí je žadateli.
4. Rozhodnutí v souladu s odstavcem 1 tohoto článku se přijímají vždy objektivně a nestranně na základě okolností individuálního případu a musí obsahovat odůvodnění. Rozhodnutí musí vycházet z konkrétní situace žadatele, zejména pokud jde o žadatele se zvláštními potřebami při přijetí, a zohledňovat zásadu proporcionality. Členské státy musí zajistit přístup ke zdravotní péči podle článku 22 a životní úroveň pro všechny žadatele v souladu s právem Unie, včetně Listiny, a s mezinárodními závazky.
5. Členské státy zajistí, aby materiální podmínky přijetí nebyly odňaty ani omezeny před přijetím rozhodnutí v situaci uvedené v odstavci 2.

Kapitola IV

Ustanovení o žadatelích se zvláštními potřebami při přijetí

Článek 24

Žadatelé se zvláštními potřebami při přijetí

Členské státy zohlední zvláštní situaci žadatelů se zvláštními potřebami při přijetí.

Členské státy zohlední skutečnost, že u některých žadatelů, jako jsou žadatelé spadající do některé z následujících kategorií, je pravděpodobnější, že budou mít zvláštní potřeby při přijetí:

- a) nezletilé osoby;
- b) nezletilé osoby bez doprovodu;
- c) osoby se zdravotním postižením,
- d) starší osoby;
- e) těhotné ženy;
- f) lesby, gayové, bisexuálové, transgender a intersexuální osoby;
- g) samotní rodiče s nezletilými dětmi;
- h) oběti obchodování s lidmi;
- i) osoby trpící závažnou chorobou;
- j) osoby s duševními poruchami, včetně posttraumatické stresové poruchy;
- k) osoby, které byly podrobeny mučení, znásilnění nebo jiným formám hrubého psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, například oběti genderově podmíněného násilí, mrzačení ženských pohlavních orgánů, dětských nebo nucených sňatků nebo sexuálně, genderově, rasisticky nebo nábožensky motivovaného násilí.

Článek 25

Posouzení zvláštních potřeb při přijetí

1. Za účelem účinného provádění článku 24 členské státy co nejdříve po učinění žádosti o mezinárodní ochranu individuálně a v případě potřeby s použitím ústního překladu posoudí, zda má žadatel zvláštní potřeby při přijetí.

Posouzení uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce může být začleněno do stávajících vnitrostátních postupů nebo do posouzení uvedeného v článku 20 nařízení (EU) .../...⁺.

Posouzení uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce se zahájí určením zvláštních potřeb při přijetí na základě viditelných znaků nebo prohlášení či chování žadatele nebo v relevantních případech prohlášení rodičů nebo zástupce žadatele.

Posouzení uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce se dokončí do 30 dnů od učinění žádosti o mezinárodní ochranu nebo, je-li začleněno do posouzení uvedeného v článku 20 nařízení (EU) .../...⁺, ve lhůtě stanovené v uvedeném nařízení a zohlední se zvláštní potřeby při přijetí zjištěné na základě tohoto posouzení.

Vyjdou-li zvláštní potřeby při přijetí najevo až v pozdějším stadiu řízení o mezinárodní ochraně, členské státy tyto potřeby posoudí a zohlední.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Členské státy zajistí, aby podpora poskytovaná žadatelům se zvláštními potřebami při přijetí v souladu s touto směrnicí zohledňovala jejich zvláštní potřeby při přijetí po celou dobu řízení o mezinárodní ochraně a aby byla jejich situace vhodným způsobem sledována.

2. Pro účely odstavce 1 členské státy zajistí, aby pracovníci posuzující zvláštní potřeby při přijetí v souladu s tímto článkem:
 - a) absolvovali úvodní a průběžnou odbornou přípravu tak, aby dokázali rozpoznat náznaky toho, že žadatel má zvláštní potřeby při přijetí, a aby tyto potřeby uměli řešit;
 - b) zahrnuli informace týkající se povahy zvláštních potřeb žadatele při přijetí do spisu žadatele, který vedou příslušné orgány, spolu s popisem viditelných znaků nebo prohlášení či chování žadatele, které jsou důležité pro posouzení zvláštních potřeb žadatelů při přijetí, jakož i opatření, která byla určena k řešení těchto potřeb, a orgánů odpovědných za řešení těchto potřeb, a
 - c) pod podmínkou předchozího souhlasu v souladu s vnitrostátním právem poslali žadatele k příslušnému praktickému lékaři nebo psychologovi k dalšímu posouzení jejich psychického a fyzického stavu, existují-li známky toho, že by jejich duševní nebo tělesné zdraví mohlo ovlivnit jejich potřeby při přijetí; v případě potřeby se poskytne ústní překlad odborníky vyškolenými v překladatelství, aby se zajistilo, že žadatel bude moci komunikovat se zdravotnickým personálem; pokud by nedostatek odborníků vyškolených v překladatelství mohl způsobit zpoždění léčby, mohou ústní překlad poskytnout jiné dospělé osoby, jestliže s tím žadatel souhlasí.

Příslušné orgány zohlední výsledek vyšetření uvedeného v prvním pododstavci písm. c) při rozhodování o druhu podpory v rámci zvláštních potřeb při přijetí, která by mohla být žadateli poskytnuta.

3. Posouzení uvedené v odst. 1 prvním pododstavci nemusí mít formu správního řízení.
4. Zvláštní podpory v souladu s touto směrnicí mohou požívat pouze žadatelé se zvláštními potřebami při přijetí.
5. Posouzením stanoveným v odst. 1 prvním pododstavci není dotčeno posuzování potřeby mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) 2024/...⁺.

Článek 26

Nezletilé osoby

1. Při provádění ustanovení této směrnice, která se mohou dotknout nezletilých osob, je pro členské státy prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte. Členské státy zajistí nezletilým osobám životní úroveň, jež je přiměřená jejich tělesnému, duševnímu, duchovnímu, morálnímu a sociálnímu rozvoji.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)).

2. Při posuzování nejlepšího zájmu dítěte členské státy náležitě přihlížejí zejména k následujícím faktorům:
 - a) možnostem opětovného sloučení rodiny;
 - b) blahu a sociálnímu rozvoji nezletilé osoby, kdy se přihlédne zejména k jejímu původnímu prostředí a potřebě stability a kontinuity péče;
 - c) otázkám bezpečnosti a ochrany, zejména pokud existuje riziko, že je nezletilá osoba obětí jakékoliv formy násilí či vykořisťování, včetně obchodování s lidmi;
 - d) názorům nezletilé osoby úměrně jejímu věku a zralosti.
3. Členské státy zajistí, aby měly nezletilé osoby v zařízeních a ubytovacích střediscích podle čl. 20 odst. 1 písm. a) a b) přístup k volnočasovým aktivitám včetně her a rekreačních aktivit, jež jsou přiměřené jejich věku, jakož i k venkovním aktivitám, a v případě potřeby také ke školním materiálům.
4. Členské státy zajistí přístup k rehabilitačním službám pro nezletilé osoby, které se staly oběťmi jakékoliv formy zneužívání, zanedbávání, vykořisťování, mučení nebo krutého, nelidského a ponižujícího zacházení nebo trpěly v ozbrojených konfliktech, a zajistí, aby jim v případě potřeby byla poskytnuta vhodná psychologická péče a kvalifikované poradenství.

5. Členské státy zajistí, aby nezletilé děti žadatelů nebo nezletilí žadatelé byli ubytováni se svými rodiči nebo s dospělou osobou, která za ně a za jejich svobodné nezletilé sourozence podle práva nebo praxe daného členského státu odpovídá, pokud je to v nejlepším zájmu dotyčných nezletilých osob.
6. Osoby pečující o nezletilé osoby, včetně zástupců a osob vhodných k tomu, aby dočasně jednaly jako zástupce, uvedených v článku 27, nesmějí mít záznam o spáchání trestného činu nebo přestupku v souvislosti s dítětem, nebo trestného činu či přestupku, který vzbuzuje vážné pochybnosti o jejich schopnosti převzít odpovědnost za nezletilé osoby, musí absolvovat vhodnou úvodní a průběžnou odbornou přípravu o právech a potřebách nezletilých osob včetně těch, které se týkají všech použitelných norem na ochranu dětí, a ve vztahu k informacím získaným při výkonu své práce jsou povinny dodržovat pravidla důvěrnosti stanovená vnitrostátním právem.

Článek 27

Nezletilé osoby bez doprovodu

1. Činí-li žádost osoba, která tvrdí, že je nezletilá, nebo u níž existují objektivní důvody se domnívat, že je nezletilá, členské státy:
 - a) určí osobu vhodnou k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, podle této směrnice až do jmenování zástupce;

- b) co nejdříve a nejpozději 15 pracovních dnů ode dne učinění žádosti jmenují jejího zástupce.

Zástupce a osoba vhodná k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, se setkají s nezletilou osobou bez doprovodu a zohlední její vlastní názory na její potřeby.

Pokud členský stát dospěje k názoru, že žadatel, který tvrdí, že je nezletilý, je bez jakýchkoli pochybností starší 18 let, nemusí jmenovat zástupce ani určit osobu vhodnou k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, podle prvního nebo druhého pododstavce.

Členské státy zahrnou do svých plánů pro nepředvídané události uvedených v článku 32 opatření, která mají být přijata s cílem zajistit jmenování zástupců a určování osob vhodných k tomu, aby dočasně jednaly jako zástupce, v souladu s tímto článkem v případech, kdy se potýkají s neúměrným množstvím žádostí učiněných nezletilými osobami bez doprovodu.

Nestačí-li provádění opatření uvedených ve čtvrtém pododstavci ke zvládnutí neúměrného množství žádostí učiněných nezletilými osobami bez doprovodu, nebo v jiných výjimečných situacích, může být jmenování zástupců odloženo o deset pracovních dnů a počet nezletilých osob bez doprovodu na jednoho zástupce lze zvýšit až na 50 nezletilých osob bez doprovodu.

Při použití pátého pododstavce o tom členské státy informují Komisi a Agenturu pro azyl.

Povinnosti zástupce a osoby vhodné k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, zaniknou, pokud příslušné orgány po posouzení věku podle čl. 25 odst. 1 nařízení (EU) .../...⁺ nestanoví domněnku, že žadatel je nezletilou osobou, nebo dospějí k závěru, že žadatel nezletilou osobou není, nebo pokud žadatel již není nezletilou osobou bez doprovodu.

2. Členské státy zajistí, aby osoba vhodná k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, byla okamžitě informována v případě, že nezletilá osoba bez doprovodu učiní žádost o mezinárodní ochranu, jakož i o všech významných skutečnostech týkajících se této nezletilé osoby. Osoby, jejichž zájmy jsou nebo by mohly být v rozporu se zájmy nezletilé osoby bez doprovodu, nesmějí být určeny za osoby vhodné k tomu, aby dočasně jednaly jako zástupce. Nezletilá osoba bez doprovodu je okamžitě informována o tom, že byla určena osoba vhodná k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce.
3. Je-li zástupcem jmenována nebo za osobu vhodnou k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, určena organizace, jmenuje fyzickou osobu pro plnění úkolů zástupce nezletilé osoby bez doprovodu v souladu s touto směrnicí.
4. Zástupcem stanoveným v odstavci 1 tohoto článku může být osoba stanovená v čl. 23 odst. 2 nařízení (EU) .../...⁺.

⁺ Úř. věst.: Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

5. Příslušné orgány okamžitě informují:
- a) nezletilou osobu bez doprovodu o určení jejího zástupce a o tom, jak proti tomuto zástupci podat důvěrně a bezpečně stížnost, a to věku přiměřeným způsobem a tak, aby se zajistilo, že nezletilá osoba této informaci porozumí;
 - b) orgán odpovědný za poskytování podmínek přijetí o tom, že byl jmenován zástupce nezletilé osoby bez doprovodu, a
 - c) zástupce o významných skutečnostech týkajících se nezletilé osoby bez doprovodu.
6. Zástupce nebo osobu vhodnou k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, lze změnit jen v nezbytných případech, zejména pokud se příslušné orgány domnívají, že tento zástupce nebo tato osoba neplnil své úkoly řádně.

Organizace nebo fyzické osoby, jejichž zájmy jsou nebo by mohly být v rozporu se zájmy nezletilé osoby bez doprovodu, nesmějí být jmenovány zástupcem ani určeny za osobu vhodnou k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce.

7. Členské státy svěří fyzické osobě jmenované zástupcem nebo určené za osobu vhodnou k tomu, aby dočasně jednala jako zástupce, přiměřený a omezený počet nezletilých osob bez doprovodu a za běžných okolností nejvýše 30 nezletilých osob bez doprovodu zároveň, tak aby bylo zajištěno, že tato osoba je schopna efektivně plnit své úkoly.

8. Členské státy zajistí, aby existovaly správní nebo justiční orgány nebo jiné subjekty příslušné k výkonu dohledu nad řádným plněním úkolů zástupci a osobami vhodnými k tomu, aby dočasně jednaly jako zástupci, včetně pravidelné kontroly rejstříku trestů těchto jmenovaných zástupců a určených osob vhodných k tomu, aby dočasně jednaly jako zástupce, s cílem zjistit případné neslučitelnosti s jejich úlohou. Tyto správní nebo justiční orgány nebo jiné subjekty prověřují stížnosti podané nezletilými osobami bez doprovodu na jejich jmenované zástupce nebo určené osoby.
9. Nezletilé osoby bez doprovodu, které požádají o mezinárodní ochranu, se od chvíle, kdy jsou přijaty na území členského státu, ve kterém byla žádost o mezinárodní ochranu učiněna nebo je posuzována, až do okamžiku, kdy jsou nuceny jej opustit, umísťují:
- a) ke zletilým příbuzným;
 - b) do pěstounské rodiny;
 - c) do ubytovacích středisek se zvláštními zařízeními pro nezletilé osoby;
 - d) do jiných ubytovacích zařízení vhodných pro nezletilé osoby.

Členské státy mohou umístit nezletilé osoby bez doprovodu starší šestnácti let v ubytovacích střediscích pro dospělé žadatele, je-li to v jejich nejlepším zájmu, jak je stanoveno v čl. 26 odst. 2.

Sourozenci mají pokud možno zůstat spolu, přičemž se přihlíží k nejlepšímu zájmu dotyčné nezletilé osoby, a zejména k jejímu věku a stupni zralosti. Změny místa pobytu nezletilých osob bez doprovodu musí být omezeny na minimum.

10. Členské státy začnou s hledáním rodinných příslušníků nezletilé osoby bez doprovodu s ohledem na nejlepší zájem této osoby co nejdříve poté, co byla učiněna žádost o mezinárodní ochranu, v případě potřeby s pomocí mezinárodních nebo jiných příslušných organizací. V případech možného ohrožení života nebo fyzické integrity nezletilé osoby nebo jejích blízkých příbuzných, zejména pokud tito příbuzní zůstali v zemi původu, musí být při shromažďování, zpracování a předávání informací o těchto osobách dbáno na důvěrnost těchto informací, aby nebyla ohrožena bezpečnost těchto osob.

Článek 28

Oběti mučení a násilí

1. Členské státy zajistí, aby osobám, které byly předmětem obchodování s lidmi, byly podrobeny mučení, znásilnění nebo jiným závažným činům psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, včetně sexuálně, genderově, rasisticky nebo nábožensky motivovaného násilí, byla poskytnuta nezbytná lékařská a psychologická léčba a péče z důvodu poškození způsobených těmito činy, v případě potřeby včetně rehabilitačních služeb a poradenství. Těmto osobám se v případě potřeby poskytne ústní překlad v souladu s čl. 25 odst. 2 písm. c).

Přístup k takové léčbě a péči se poskytne co nejdříve po zjištění potřeb těchto osob.

2. Osoby pečující o osoby uvedené v odstavci 1, včetně zdravotníků, musí absolvovat vhodnou úvodní a průběžnou odbornou přípravu o potřebách těchto osob a vhodné léčbě, včetně nezbytných rehabilitačních služeb. Ve vztahu k informacím získaným při výkonu své práce jsou rovněž povinny dodržovat pravidla důvěrnosti stanovená vnitrostátním právem a platnými profesními etickými kodexy.

Kapitola V

Opravné prostředky

Článek 29

Odvolání

1. Členské státy zajistí, aby se proti rozhodnutím ohledně přiznání, odnětí nebo snížení podpory podle této směrnice, rozhodnutím neudělení povolení uvedeným v čl. 8 odst. 5 prvním pododstavci nebo rozhodnutím podle článku 9, jimiž jsou dotčeny zájmy jednotlivého žadatele, bylo možné odvolat v souladu s postupy stanovenými vnitrostátním právem. Možnost odvolání k soudnímu orgánu nebo soudního přezkumu rozhodnutí po skutkové i právní stránce musí být zaručena alespoň v posledním stupni.

2. Členské státy zajistí, aby byla v případech odvolání k soudnímu orgánu nebo soudního přezkumu podle odstavce 1 tohoto článku a v případě soudního přezkumu podle čl. 11 odst. 3 a 5 poskytnuta bezplatná právní pomoc a zastupování podle potřeby, aby byl zajištěn účinný přístup ke spravedlnosti. Taková právní pomoc a zastupování spočívají v přípravě odvolání nebo návrhu na přezkum, včetně alespoň vypracování požadovaných procesních dokumentů, a v účasti na jednání před soudem jménem žadatele.

Bezplatnou právní pomoc a zastupování poskytují právní poradci nebo jiné osoby s příslušnou kvalifikací, které jsou podle vnitrostátního práva připuštěny nebo oprávněny k jejich výkonu a jejichž zájmy nejsou a ani by nemohly být v rozporu se zájmy žadatele.

3. Členské státy mohou rozhodnout, že se bezplatná právní pomoc a zastupování neposkytuje v případě, že:

- a) žadatel má dostatečné prostředky, nebo
- b) se předpokládá, že odvolání nebo přezkum nemá reálnou vyhlídku na úspěch, zejména pokud se jedná o odvolání k druhému nebo vyššímu stupni nebo přezkum u druhého nebo vyššího stupně.

Pokud o neposkytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování rozhodne jiný orgán než soud na základě toho, že se domnívá, že odvolání nebo přezkum nemá reálnou vyhlídku na úspěch, má žadatel právo na účinný opravný prostředek před soudem proti tomuto rozhodnutí, a za tímto účelem je oprávněn požádat o bezplatnou právní pomoc a zastupování.

Členské státy mohou také stanovit, že bezplatnou právní pomoc a zastupování poskytují pouze právní poradci nebo jiní poradci, kteří jsou podle vnitrostátního práva výslovně určeni k tomu, aby žadatelům pomáhali nebo je zastupovali, nebo nevládní organizace akreditované podle vnitrostátního práva k poskytování bezplatné právní pomoci a zastupování.

4. Členské státy mohou rovněž:
 - a) stanovit pro poskytování bezplatné právní pomoci a zastupování finanční nebo časová omezení, pokud tato omezení svévolně neomezují přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování;
 - b) stanovit, že pokud jde o poplatky a jiné náklady a náhrady, bude žadatelům poskytnuto stejné, ale ne příznivější zacházení, než je zacházení obecně poskytované v záležitostech týkajících se právní pomoci vlastním státním příslušníkům.
5. Aniž je dotčen čl. 19 odst. 2 tohoto nařízení, mohou členské státy požadovat úplnou nebo částečnou náhradu jakýchkoli vzniklých nákladů, pokud se finanční situace žadatele během řízení o mezinárodní ochraně v souladu s nařízením (EU) 2024/...⁺ značně zlepší nebo pokud bylo rozhodnutí o poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování přijato na základě nepravdivých informací, které žadatel předložil.
6. Členské státy stanoví zvláštní procesní pravidla, jimiž se řídí způsob podávání a zpracování žádostí o bezplatnou právní pomoc a zastupování, nebo použijí stávající pravidla pro domácí žádosti podobného druhu za předpokladu, že tato pravidla neznemožňují nebo nadměrně neztěžují přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování.

⁺ Vložte prosím číslo nařízení obsaženého v dokumentu PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Kapitola VI

Opatření ke zlepšení účinnosti přijímacího systému

Článek 30

Příslušné orgány

Každý členský stát oznámí Komisi, které orgány odpovídají za plnění povinností plynoucích z této směrnice. Členské státy Komisi vyrozumí o změnách těchto orgánů.

Článek 31

Systém řízení, sledování a dozoru

1. S patřičným ohledem na své ústavní struktury členské státy zavedou relevantní mechanismus, jenž zajistí vhodné řízení a sledování podmínek přijetí a dozor nad jejich kvalitou. Členské státy zohlední dostupné nezávazné operativní normy, ukazatele, pokyny nebo osvědčené postupy týkající se podmínek přijetí vypracované Agenturou pro azyl v souladu s článkem 13 nařízení (EU) 2021/2303, aniž je dotčena pravomoc členských států organizovat své přijímací systémy v souladu s touto směrnicí.
2. Přijímací systémy členských států podléhají monitorovacímu mechanismu stanovenému v kapitole 5 nařízení (EU) 2021/2303.

Článek 32

Plánování pro nepředvídané události

1. Každý členský stát vypracuje plán pro nepředvídané události na základě konzultací s místními a regionálními orgány, organizacemi občanské společnosti a mezinárodními organizacemi, podle případu. Plán pro nepředvídané události stanoví plánovaná opatření pro zajištění náležitého přijímání žadatelů podle této směrnice v případech, kdy se daný členský stát potýká s neúměrným množstvím žadatelů o mezinárodní ochranu, včetně nezletilých osob bez doprovodu. Plán pro nepředvídané události obsahuje rovněž opatření k co nejrychlejšímu řešení situací uvedených v čl. 20 odst. 10 písm. b).
2. Plán pro nepředvídané události uvedený v odstavci 1 zohlední specifické vnitrostátní okolnosti za použití vzoru, který vypracuje Agentura pro azyl, a oznámí se Agentuře pro azyl do... [deseti měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost]. Plán se podle potřeby přezkoumá v případě změněných okolností, nejméně však každé tři roky, a v případě aktualizace se oznámí Agentuře pro azyl. Členské státy informují Komisi a Agenturu pro azyl při každé aktivaci plánu pro nepředvídané události.
3. Členské státy poskytnou Agentuře pro azyl na její žádost informace o svých plánech pro nepředvídané události uvedených v odstavci 1 a Agentura pro azyl pomůže členským státům s jejich souhlasem s vypracováním a přezkumem jejich plánů pro nepředvídané události.

Článek 33

Personál a prostředky

1. Členské státy přijmou vhodná opatření, aby pracovníci orgánů a jiných organizací přímo odpovědní za provádění této směrnice obdrželi nezbytnou odbornou přípravu o potřebách žadatelů, včetně nezletilých osob. Za tímto účelem zahrnou členské státy do odborné přípravy svých pracovníků příslušné základní části evropských osnov v oblasti azylu vytvořených Agenturou pro azyl, týkající se podmínek přijetí, jakož i nástroj pro identifikaci žadatelů se zvláštními potřebami při přijetí.
2. Členské státy přidělí potřebné prostředky, včetně nezbytných zaměstnanců, překladatelů a tlumočnicků, na provádění této směrnice, přičemž zohlední sezónní výkyvy počtu žadatelů. Pokud jsou do provádění této směrnice zapojeny místní a regionální orgány, organizace občanské společnosti nebo mezinárodní organizace, musí jim být přiděleny potřebné zdroje.

Článek 34

Sledování a hodnocení

Komise předloží do ... [48 měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost] a poté alespoň každých pět let Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice a popřípadě navrhne nezbytné změny.

Členské státy Komisi na její žádost předají do ... [36 měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost] a poté každé tři roky veškeré informace nezbytné pro sestavení této zprávy.

Článek 35

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy do ...[24 měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost] uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s články 1 až 10, 12, 13, 17 až 29 a 31 až 34. Znění těchto předpisů neprodleně sdělí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Musí rovněž obsahovat prohlášení, že odkazy ve stávajících právních a správních předpisech na směrnici zrušenou touto směrnicí se považují za odkazy na tuto směrnici. Způsob odkazu a znění prohlášení si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 36

Zrušení

Směrnice 2013/33/EU se pro členské státy vázané touto směrnicí zrušuje s účinkem ode dne ... [24 měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost], aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůty pro provedení směrnice 2013/33/EU ve vnitrostátním právu uvedené v příloze I.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze II.

Článek 37

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 38

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy v souladu se Smlouvami.

V ...,

Za Evropský parlament
předsedkyně

Za Radu
předseda/předsedkyně

PŘÍLOHA I

Lhůta pro provedení ve vnitrostátním právu

(podle článku 35)

Směrnice	Lhůta pro provedení
2013/33/EU	20. července 2015

PŘÍLOHA II

Srovnávací tabulka

Směrnice 2013/33/EU	Tato směrnice
Článek 1	Článek 1
Čl. 2 větí	Čl. 2 větí
Čl. 2 písm. a)	Čl. 2 bod 1
Čl. 2 písm. b)	Čl. 2 bod 2
Čl. 2 písm. c)	Čl. 2 bod 3
Čl. 2 písm. d)	Čl. 2 bod 4
Čl. 2 písm. e)	Čl. 2 bod 5
Čl. 2 písm. f)	Čl. 2 bod 6
Čl. 2 písm. g)	Čl. 2 bod 7
	Čl. 2 bod 8
Čl. 2 písm. h)	Čl. 2 bod 9
Čl. 2 písm. i)	Čl. 2 bod 10
—	Čl. 2 bod 11
—	Čl. 2 bod 12
Čl. 2 písm. j)	Čl. 2 bod 13
Čl. 2 písm. k)	Čl. 2 bod 14
Článek 3	Článek 3
Článek 4	Článek 4
Čl. 5 odst. 1	Čl. 5 odst. 1 první a třetí pododstavec
—	Čl. 5 odst. 1 druhý pododstavec
Čl. 5 odst. 2	Čl. 5 odst. 2 první pododstavec
—	Čl. 5 odst. 2 druhý, třetí a čtvrtý pododstavec

Směrnice 2013/33/EU	Tato směrnice
Čl. 6 odst. 1 až 4	Čl. 6 odst. 1
Čl. 6 odst. 5	Čl. 6 odst. 3
Čl. 6 odst. 6	Čl. 6 odst. 2
Čl. 7 odst. 1	Čl. 7 odst. 1, 2 a 3 a čl. 8 odst. 3
	Čl. 7 odst. 5 a 7
Čl. 7 odst. 2	Čl. 9 odst. 1 první pododstavec a čl. 8 odst. 2 první pododstavec
	Čl. 8 odst. 1, odst. 2 druhý pododstavec a odst. 4, 6 a 7
—	Čl. 9 odst. 1 druhý pododstavec
—	Čl. 9 odst. 2
Čl. 7 odst. 3	Čl. 7 odst. 4
Čl. 7 odst. 4	Čl. 8 odst. 5 a čl. 9 odst. 3
Čl. 7 odst. 5	Čl. 7 odst. 6
—	Čl. 9 odst. 4 a 5
Čl. 8 odst. 1 a 2	Čl. 10 odst. 1 a 2
	Čl. 10 odst. 3
Čl. 8 odst. 3 první pododstavec písm. a) a b)	Čl. 10 odst. 4 první pododstavec písm. a) a b)
—	Čl. 10 odst. 4 první pododstavec písm. c)
Čl. 8 odst. 3 první pododstavec písm. c)	Čl. 10 odst. 4 první pododstavec písm. d)
Čl. 8 odst. 3 první pododstavec písm. d)	Čl. 10 odst. 4 první pododstavec písm. e)
Čl. 8 odst. 3 první pododstavec písm. e)	Čl. 10 odst. 4 první pododstavec písm. f)
Čl. 8 odst. 3 první pododstavec písm. f)	Čl. 10 odst. 4 první pododstavec písm. g)
Čl. 8 odst. 3 druhý pododstavec	Čl. 10 odst. 4 druhý pododstavec
Čl. 8 odst. 4	Čl. 10 odst. 5

Směrnice 2013/33/EU	Tato směrnice
Článek 9	Článek 11
Článek 10	Článek 12
Článek 11	Článek 13
Článek 12	Článek 14
Článek 13	Článek 15
Článek 14	Článek 16
Čl. 15 odst. 1	Čl. 17 odst. 1 první pododstavec
—	Čl. 17 odst. 1 druhý pododstavec
Čl. 15 odst. 2	Čl. 17 odst. 2
—	Čl. 17 odst. 4 až 8
Čl. 15 odst. 3	Čl. 17 odst. 9
—	Článek 18
Článek 16	—
Čl. 17 odst. 1 až 4	Čl. 19 odst. 1 až 5
—	Čl. 19 odst. 6
Čl. 17 odst. 5	Čl. 19 odst. 7
Čl. 18 odst. 1 až 8	Čl. 20 odst. 1 až 4, 6 až 9
—	Čl. 20 odst. 5
Čl. 18 odst. 9 první a druhý pododstavec	Čl. 20 odst. 10 první a druhý pododstavec
—	Čl. 20 odst. 10 třetí pododstavec
—	Článek 21
Článek 19	Čl. 22 odst. 1 a 3
—	Čl. 22 odst. 2
Čl. 20 návětí	Čl. 23 odst. 1

Směrnice 2013/33/EU	Tato směrnice
Čl. 20 odst. 1 první pododstavec písm. a), b) a c)	Čl. 23 odst. 2 první pododstavec písm. a), b) a c)
—	Čl. 23 odst. 2 první pododstavec písm. e) a f)
Čl. 20 odst. 1 druhý pododstavec	Čl. 20 odst. 3
Čl. 20 odst. 2	—
Čl. 20 odst. 3	Čl. 23 odst. 2 první pododstavec písm. d)
Čl. 20 odst. 4	—
Čl. 20 odst. 5	Čl. 23 odst. 4
Čl. 20 odst. 6	Čl. 23 odst. 5
Článek 21	Článek 24
Čl. 22 odst. 1	Čl. 25 odst. 1
—	Čl. 25 odst. 2
Čl. 22 odst. 2, 3 a 4	Čl. 25 odst. 3, 4 a 5
Čl. 23 odst. 1 až 5	Čl. 26 odst. 1 až 5
Čl. 24 odst. 1 první pododstavec	Čl. 27 odst. 1 první pododstavec a odst. 6
Čl. 24 odst. 1 druhý pododstavec	—
—	Čl. 27 odst. 1 druhý až osmý pododstavec a odst. 2 až 5, 7 a 8
Čl. 24 odst. 2 a 3	Čl. 27 odst. 9 a 10
Čl. 24 odst. 4	Čl. 26 odst. 6
Článek 25	Článek 28
Článek 26	Článek 29
Článek 27	Článek 30
Článek 28	Článek 31

Směrnice 2013/33/EU	Tato směrnice
—	Článek 32
Článek 29	Článek 33
Čl. 30 odst. 1 a 2	Článek 34
Čl. 30 odst. 3	—
Článek 31	Článek 35
Článek 32	Článek 36
Čl. 33 odst. 1	Článek 37
Čl. 33 odst. 2	—
Článek 34	Článek 38
Příloha I	—
Příloha II	Příloha I
Příloha III	Příloha II